

ΑΝΩΤΕΡΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (ΣΔΟ)
ΤΜΗΜΑ: ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΘΕΜΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
«Τράπεζες και Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις»

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑΣ:

ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗ ΟΥΡΑΝΙΑ ΑΜ: 5395
του Βασιλείου

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ: 2013-2014

ΠΑΤΡΑ

**ΑΝΩΤΕΡΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ Α.Τ.Ε.Ι ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ: ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

ΤΙΤΛΟΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

«Τράπεζες και Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις»

ΟΝΟΜΑ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑΣ:

ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗ ΟΥΡΑΝΙΑ ΑΜ: 5395
του Βασιλείου

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Η εργασία αυτή αφιερώνεται στους αγαπημένους μου γονείς και στην αδερφή μου

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Αρχικά, θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στον επιβλέποντα καθηγητή της πτυχιακής μου εργασίας, κ. Γεώργιο Σωτηρόπουλο, για τις εποικοδομητικές του παρατηρήσεις κατά την εκπόνηση της εργασίας και το υψηλό συνεργατικό πνεύμα που βοήθησε να καλλιεργηθεί.

Ευχαριστώ επίσης, τους καθηγητές μου που με την πολυεπίπεδη γνωστική εμπειρία τους κατάφεραν όλοι μαζί να μεταδώσουν στους φοιτητές τους μια ουσιαστική γνώση που ελπίζω να αξιοποιήσω στο ταξίδι της ζωής.

Τέλος, αισθάνομαι ότι πρέπει να ευχαριστήσω τους γονείς μου και την αδερφή μου, κυρίως για την ψυχολογική υποστήριξη και πρακτική βοήθεια που μου προσέφεραν, την υπομονή και πάνω από όλα την κατανόησή τους μέχρι την ολοκλήρωση της πτυχιακής μου εργασίας.

Περιεχόμενα

		Σελίδα
	Αφιέρωση	1
	Ευχαριστίες	2
	Περιεχόμενα	3
	Ορολογία	6
	Πρόλογος	7
	Εισαγωγή	9
Κεφάλαιο 1	Ο Ρόλος του Τραπεζικού Συστήματος	13
Ενότητα 1.1	Οι Επιπτώσεις Της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης	14
Ενότητα 1.2	Μια Σύντομη Ιστορική Εξέλιξη Του Ελληνικού Τραπεζικού συστήματος	15
Ενότητα 1.3	Οι Επιπτώσεις της Χρηματοπιστωτικής Απελευθέρωσης Στην Ελλάδα	16
Ενότητα 1.4	Ασκούμενη Τραπεζική Πολιτική	17
Ενότητα 1.5	Ολοκλήρωση και Επιχειρηματικός Τομέας	18
Κεφάλαιο 2	Είδη Τραπεζών Στην Ελλάδα	22
Ενότητα 2.1	Κεντρική Τράπεζα	23
2.1.1	Συνοπτικά Οι Αρμοδιότητες Της Κεντρικής Τράπεζας	25
Ενότητα 2.2	Εμπορικές Τράπεζες	25

		Σελίδα
Ενότητα 2.3	Συνεταιριστικές Τράπεζες	26
Ενότητα 2.4	Τυπική Δομή Μιας Τράπεζας	29
Ενότητα 2.5	Κύριες Τραπεζικές Εργασίες	31
Κεφάλαιο 3	Επιχειρηματική Πελατεία	32
Ενότητα 3.1	Επιχειρηματική Πελατεία	32
Ενότητα 3.2	Ορισμός Επιχειρηματικής Πελατείας	33
3.2.1	Ομόρρυθμη Εταιρεία	33
3.2.2	Ετερόρρυθμη Εταιρεία	33
3.2.3	Ατομική Εταιρεία	33
3.2.4	Ανώνυμη Εταιρεία	34
3.2.5	Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης	34
Ενότητα 3.3	Εξέλιξη Επιχειρηματικής Πελατείας	34
Ενότητα 3.4	Ανάγκες Χρηματοδότησης των Επιχειρήσεων	35
Ενότητα 3.5	Τραπεζικός Επιχειρηματικός Δανεισμός	37
Κεφάλαιο 4	Επιχειρηματικότητα	45
Ενότητα 4.1	Ορισμός Επιχειρηματικότητας	45
Ενότητα 4.2	Ορισμός των Πολύ Μικρών, Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων	47
4.2.1	Πράξη	47

4.2.2	Σύνοψη	47
Ενότητα 4.3	Πολύ Μικρές, Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις	48
Ενότητα 4.4	Αριθμός Απασχολούμενων Ατόμων για τον Ορισμό των Πολύ Μικρών, Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων	50
Κεφάλαιο 5	Λοιπές Ειδικές Μορφές Χρηματοδότησης	51
Ενότητα 5.1	Factoring	51
5.1.1	Έννοια του Factoring	51
5.1.2	Πλεονεκτήματα-Μειονεκτήματα Factoring	52
5.1.3	Leasing (Χρηματοδοτική Μίσθωση)	54
5.1.4	Venture Capital	57
Ενότητα 5.2	Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων	59
Κεφάλαιο 6	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, Καινοτομία, Οργάνωση και Επιβίωση	61
Ενότητα 6.1	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις και Καινοτομία	61
6.1.1	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις και Μέθοδοι Διοίκησης	61
Ενότητα 6.2	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις και Επίπεδα Οργάνωσης	64
	Συμπεράσματα Πτυχιακής Εργασίας	67
	Βιβλιογραφία	70
	Παράρτημα	72
	Τέλος Πτυχιακής Εργασίας	80

ΟΡΟΛΟΓΙΑ

ΑΡΧΙΚΑ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΜΜΕ	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις
ΕΜΕ	Ετήσιες Μονάδες Εργασίας
JCI	Junior Chamber International
JADE	Junior Association for the Development of Europe
CRM	Customer Relation Management
ΕΒΕΑ	Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών
ΔΝΤ	Διεθνές Νομισματικό Ταμείο
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
ΑΕ	Ανώνυμη Εταιρία
SU	Start Up
ΚΤΛ	Και τα λοιπά
κα	Και άλλα
πχ	Παραδείγματος χάρη
κοκ	Και ούτο καθ εξής
σσ	Σημείωση

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στην παρούσα εργασία, θα ερευνήσω πως οι τράπεζες μπορούν να συνεργαστούν με τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ώστε να έχουν θετικά αποτελέσματα και οι δύο φορείς από αυτήν την συνεργασία και να προωθηθεί η γενικότερη ανάπτυξη στην Ελληνική οικονομία που είναι και το ζητούμενο σε καιρούς όπως οι τωρινοί.

Για τους παραπάνω λόγους, θα γίνει μία αναδρομή στο παρελθόν, θα μελετηθούν ξεχωριστά οι τράπεζες και οι βασικές εργασίες που αυτές διενεργούν. Στην συνέχεια, θα αναλυθούν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Τα συμπεράσματα που θα διεξαχθούν, θα αφορούν τόσο τις τράπεζες, όσο και τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις και θα είναι αποτέλεσμα έρευνας, που έγινε στην διάρκεια εκπόνησης της πτυχιακής μου εργασίας, αλλά και μετά από εμπειρικές συζητήσεις με στελέχη τραπεζών, επιχειρήσεων, καθηγητών και της εμπειρίας μου από την αγοράς εργασίας.

Αν και πολλές από τις τραπεζικές πράξεις, έχουν την καταγωγή τους σε πανάρχαιες εποχές όπως στην αρχαία Βαβυλώνα, οι πρώτες πραγματικές τραπεζικές εργασίες μπορούν να εντοπιστούν στον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό με τους «τραπεζίτες» και στο ρωμαϊκό με τους «argentarii», οι οποίοι δέχονταν καταθέσεις και χορηγούσαν δάνεια, ενώ παράλληλα, εκτελούσαν πληρωμές και για λογαριασμό τρίτων.

Ο όρος «τράπεζα» προέρχεται από το «τραπέζι» («τράπεζα» στα αρχαία ελληνικά) ή τον «πάγκο» (εξ ου και οι λατινογενείς όροι banca, banque, bank) που χρησιμοποιούσαν οι αρχαίοι «τραπεζίτες» για να προσφέρουν τις διαμεσολαβητικές υπηρεσίες τους στους πελάτες τους.

Τέτοιες απλές τράπεζες υπήρχαν ήδη στην αρχαία Αθήνα, προσφέροντας κυρίως υπηρεσίες ανταλλαγής διαφόρων νομισμάτων αλλά και πιστώσεις για τη χρηματοδότηση του τότε «διεθνούς εμπορίου».

Μετά την πτώση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας οι πείρα των τραπεζικών χάθηκε μαζί με τους τραπεζίτες. Οι επόμενες μορφές τραπεζικών συναλλαγών εμφανίζονται στο Μεσαίωνα όπου οι αργυραμοιβοί, οι χρυσοχόοι και οι έμποροι δέχονταν καταθέσεις για τις οποίες εξέδιδαν πιστοποιητικά – βεβαιώσεις.

Το 18ο αιώνα στην Αγγλία οι αποδείξεις κατάθεσης για σταθερά ποσά αποτέλεσαν τα πρώτα τραπεζογραμμάτια. Έτσι σιγά - σιγά με την ανταλλαγή των τραπεζογραμματίων, οι τράπεζες άρχισαν να αποκτούν τον ρόλο που κατέχουν σήμερα στην σύγχρονη οικονομία.

Ειδικότερα στην περίοδο της Αναγέννησης εμφανίστηκαν οι πρώτες οργανωμένες τράπεζες(στην Ιταλία και στη Φλάνδρα), καλύπτοντας ένα ευρύτερο φάσμα εργασιών, προετοιμάζοντας τη σύγχρονη έννοια της τράπεζας ως πιστωτικό ίδρυμα που απευθύνεται (και εξυπηρετεί) καταθέτες και επιχειρήσεις.

Από την εποχή της Αναγέννησης πολλά πράγματα έχουν αλλάξει και σαφώς οι τραπεζικές εργασίες έχουν εξελιχθεί και πολλές φορές, οι διαδικασίες είναι αρκετά πιο πολύπλοκες και χρονοβόρες.

Ταυτόχρονα με την έκρηξη των τραπεζών, έχουμε και νέα προϊόντα περισσότερο πολύπλοκα, τα οποία είναι τις περισσότερες φορές tailor made δηλαδή ειδικά σχεδιασμένα για συγκεκριμένη ομάδα ανθρώπων, πχ, δημόσιους υπάλληλους, συνταξιούχους, φοιτητές κτλ.

Στις επόμενες σελίδες της εργασίας, θα μελετηθούν και θα καταγραφούν όλες οι τραπεζικές εργασίες όπως προ είπα, αλλά και η επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα. Αξίζει να σημειωθεί ότι στην Ελλάδα μόνο ένα 5% είναι μεγάλες επιχειρήσεις. Η πλειοψηφία των Ελληνικών επιχειρήσεων το 95% δηλαδή, είναι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις που πολλές φορές είναι η ζωή των περιοχών τους και δημιουργούν σημαντικές θέσεις εργασίας, ενώ δεν είναι λίγες οι φορές, που καινοτομούν σημαντικά.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) αποτελούν έναν μείζονα παράγοντα ανάπτυξης και δημιουργίας θέσεων απασχόλησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) αλλά και στην Ελλάδα ειδικότερα.

Για το λόγο αυτό, η νέα πολιτική για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις προσφέρει ένα πιο συνεκτικό, πρακτικό και οριζόντιο πλαίσιο που ευνοεί τις επιχειρήσεις αυτές. Η προώθηση της επιχειρηματικότητας και η διαμόρφωση ενός περιβάλλοντος ευνοϊκού για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις θα τις βοηθήσουν να είναι πιο ανταγωνιστικές και κατά συνέπεια, πιο κερδοφόρες.

Οι ΜΜΕ παρουσιάζουν μεγάλη ποικιλομορφία και συνεπώς έχουν διαφορετικές ανάγκες: μερικές βρίσκονται στο στάδιο του ξεκινήματος (νεοσύστατες), άλλες παρουσιάζουν ταχύτατη ανάπτυξη, μερικές δραστηριοποιούνται σε μεγάλες αγορές, άλλες σε τοπικές ή περιφερειακές αγορές.

Αν και όλες απασχολούν εξ ορισμού λιγότερους από 250 μισθωτούς, μερικές είναι μικροεπιχειρήσεις και άλλες οικογενειακές Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις. Προκειμένου να αξιοποιηθούν οι αναπτυξιακές δυνατότητες όλων των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, οι πολιτικές και οι ενέργειες που τις ευνοούν πρέπει να λαμβάνουν υπόψη αυτήν την ποικιλομορφία.

Η επιτυχία όμως κάθε μίας από αυτές τις επιχειρήσεις, θα εξαρτηθεί από την αποτελεσματική συμμετοχή του συνόλου των ενδιαφερόμενων δημόσιων και ιδιωτικών φορέων, όχι μόνο σε ευρωπαϊκό αλλά και σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

Οι πέντε βασικοί τομείς που θα πρέπει να προσεχθούν είναι οι εξής.

- **Προώθηση της επιχειρηματικότητας και των δεξιοτήτων.** Η προώθηση της επιχειρηματικότητας, η μείωση των κινδύνων που είναι συνυφασμένοι με την επιχειρηματική δραστηριότητα, η αντιμετώπιση των αρνητικών συνεπειών που έχει η πτώχευση, η υποστήριξη για την επιτυχή μεταβίβαση των επιχειρήσεων είναι στοιχεία που θα συμβάλουν στην καλύτερη αξιοποίηση του ευρωπαϊκού επιχειρηματικού δυναμικού.

Ιδιαίτερη προσοχή θα αποδοθεί εξάλλου στην προώθηση των επιχειρηματικών δεξιοτήτων, τον περιορισμό των ελλείψεων δεξιοτήτων και την υποστήριξη σε κάποιες κατηγορίες επιχειρηματιών (γυναίκες, νέους, ηλικιωμένους ή σε όσους ανήκουν σε μειονοτικές εθνικές ομάδες).

- **Βελτίωση της πρόσβασης των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στις αγορές.** Η

καλύτερη πρόσβαση στις ευκαιρίες που προσφέρουν οι αγορές των δημόσιων συμβάσεων, η μεγαλύτερη συμμετοχή στη διαδικασία τυποποίησης, η μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση για τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, η υποστήριξη της επιχειρηματικής συνεργασίας, ιδιαίτερα στις ακριτικές περιοχές, θα συμβάλουν ώστε οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις να αξιοποιήσουν πλήρως τις ευκαιρίες που τους προσφέρει η **εσωτερική αγορά**. Επίσης θα διευκολυνθεί η πρόσβαση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στις **διεθνείς αγορές**.

- **Απλοποίηση της νομοθεσίας.** Επιβάλλεται η απλοποίηση των κανονιστικών και των διοικητικών διατάξεων που περιορίζουν τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις. Η αρχή «προτεραιότητα στις μικρές επιχειρήσεις» θα πρέπει να ενσωματωθεί οριζόντια σε όλες τις ευρωπαϊκές πολιτικές αλλά και το Ελληνικό κράτος θα πρέπει να προσέξει ιδιαίτερως την φορολογία αυτών των επιχειρήσεων καθώς είναι η ραχοκοκαλιά και το στήριγμα της Ελλάδας.

Τα συμφέροντα των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη συστηματικά κατά τη μελέτη του αντίκτυπου της κοινοτικής νομοθεσίας και κατά την προετοιμασία της μελλοντικής νομοθεσίας.

Για το σκοπό αυτό μπορούν να θεσπίζονται απαλλαγές για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις. Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στους κανόνες που αφορούν τις κρατικές ενισχύσεις, τη συμμετοχή των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στα κοινοτικά προγράμματα, το φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και, σε εθνικό επίπεδο, την άμεση φορολογία.

- **Βελτίωση του αναπτυξιακού δυναμικού των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.** Η

διευκόλυνση της πρόσβασης των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στη χρηματοδότηση, την έρευνα, την καινοτομία καθώς επίσης και τις τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ) θα συμβάλει άμεσα στην απελευθέρωση του αναπτυξιακού δυναμικού τους.

Η οικονομική υποστήριξη, η οποία αρχικά παρασχέθηκε σε κοινοτικό επίπεδο στο πλαίσιο του πολυετούς προγράμματος για τις επιχειρήσεις και την επιχειρηματικότητα (2001-2006), αυξήθηκε με το πρόγραμμα-πλαίσιο για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία(ΠΚΑ) (2007-2013).

Η ενίσχυση της ικανότητας καινοτομίας και έρευνας των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων είναι εξάλλου απαραίτητη, δεδομένου ότι η συνεχής καινοτομία έχει μεγάλη σημασία για τη βιώσιμη ανάπτυξη των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων. Με τον τρόπο αυτό θα διευκολυνθεί η συμμετοχή των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στο 7^ο πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα.

- **Ενίσχυση του διαλόγου και των διαβουλεύσεων με τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις και τους φορείς που τις εκπροσωπούν.** Οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις, ειδικότερα οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, και τα ευρωπαϊκά όργανα αντιμετωπίζουν έλλειμμα όσον αφορά την αμοιβαία μεταξύ τους ενημέρωση. Οι διαβουλεύσεις και η συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη σε συστηματικότερη βάση αποτελούν μια ουσιαστική κατευθυντήρια γραμμή της νέας πολιτικής υπέρ των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.

«Τα ευρωπαϊκά επιχειρηματικά βραβεία» («European Enterprise Awards») ανταμείβουν εξάλλου, από το τέλος του 2005, τα μέτρα που αποδεδειγμένα συνέβαλαν με επιτυχία στην προώθηση της επιχειρηματικότητας και θα διευκολύνουν με τον τρόπο αυτό την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών.

Τα κοινοτικά δίκτυα για την υποστήριξη των επιχειρήσεων θα συνεχίσουν, από την πλευρά τους, να διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στη διάδοση των πληροφοριών για την ΕΕ στις επιχειρήσεις, και ειδικότερα στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις.

Οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις είναι μια ουσιαστική συνιστώσα της ευρωπαϊκής οικονομίας και βιομηχανίας. Πράγματι, τα 23 εκατομμύρια Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων που αριθμεί η ΕΕ αντιστοιχούν στο 99 % του συνόλου των επιχειρήσεων και συμβάλλουν έως και κατά 80 % στην απασχόληση σε μερικούς βιομηχανικούς τομείς, όπως η κλωστοϋφαντουργία. Από τα παραπάνω καταλαβαίνουμε πόσο σημαντικό ρόλο έχουν αλλά και την δυναμική τους.

Οι ευρωπαϊκές Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις αποτελούν επομένως μια βασική πηγή ανάπτυξης, απασχόλησης, επιχειρηματικών δεξιοτήτων, καινοτομίας και οικονομικής και κοινωνικής συνοχής. Είναι συνεπώς σημαντικό να απελευθερωθεί το δυναμικό των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων μέσω της βελτίωσης του περιβάλλοντός τους και της προαγωγής της επιχειρηματικότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΟΡΙΣΜΟΣ

Τράπεζα ονομάζεται μια επιχείρηση, η οποία ασχολείται με χρηματικές και πιστωτικές συναλλαγές. Ανάλογα με το είδος της μπορεί να δέχεται καταθέσεις, να χορηγεί δάνεια, να φυλάσσει και να διαχειρίζεται αξιόγραφα, να αναλαμβάνει την πληρωμή για λογαριασμό του πελάτη.

Η κερδοφορία της τράπεζας βασίζεται στην λεγόμενη "ψαλίδα", δηλαδή τη διαφορά ανάμεσα στο επιτόκιο δανεισμού και στο επιτόκιο καταθέσεων. Βέβαια οι τράπεζες αποκομίζουν και από αλλού χρήματα, όπως από προμήθειες ή από συμμετοχές και επενδύσεις. Ωστόσο, η κύρια λειτουργία της έγκειται στον δανεισμό (χορηγήσεις και καταθέσεις).

Τα κεφάλαια τα οποία χρησιμοποιεί για δανειοδότηση είναι δυνατό να προέρχονται, είτε από την περιουσία της τράπεζας είτε από τις καταθέσεις σε αυτή των χρημάτων των ιδιωτών, οι οποίες γίνονται με καταβολή τόκου από την τράπεζα.

Στην τελευταία περίπτωση, τα τραπεζικά κέρδη εκφράζονται βασικά με τη διαφορά μεταξύ των δύο επιτοκίων (δανεισμού-δανειοδότησης). Η ύπαρξη διαθέσιμων κεφαλαίων όμως δίνει τη δυνατότητα στην τράπεζα να ιδρύσει η ίδια βιομηχανικές μονάδες, αναλαμβάνοντας έτσι η ίδια την επιχειρηματική δραστηριότητα για την οποία ως τώρα έπαιζε τον ρόλο του χρηματοδότη.

1.1 ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ.

Αφετηρία για την Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση των τραπεζών και γενικότερα για τον χρηματοπιστωτικό τομέα αποτελεί το έτος 1993. Το έτος αυτό, ήταν σταθμός για τα τραπεζικά ιδρύματα στην ελεύθερη εγκατάσταση και διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών. Η συνεπής και αναμενόμενη κατάργηση των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων, διαμορφώνει ένα νέο τραπεζικό τοπίο.

Κύρια στοιχεία που χαρακτηρίζουν και κυριαρχούν στο τοπίο αυτό είναι ο έντονος ανταγωνισμός των τιμών, καθώς και η συνεχής διαβάθμιση και αναβάθμιση της ποιότητας καθώς, και της ποσότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών.

Επίσης, ανάγκη για την εξασφάλιση κάποιου στρατηγικού πλεονεκτήματος συχνά οδηγεί τα τραπεζικά ιδρύματα σε εξαγορές και συγχωνεύσεις, είτε με την μορφή συνεργασίας είτε της επέκτασης ώστε να αξιοποιούν τα διαθέσιμα περιθώρια οικονομιών κλίμακος αλλά και τα διαθέσιμα των οικονομιών φάσματος.

Στο νέο αυτό πλαίσιο που διαμορφώνεται η άσκηση της τραπεζικής εποπτείας από τις κεντρικές τράπεζες ή από τις αρμόδιες διοικητικές αρχές διαφοροποιείται σε σχέση με το παρελθόν και δίνεται έμφαση στην διασφάλιση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος κυρίως με προληπτικούς ελέγχους, περισσότερο ουσιαστικούς, που σκοπό έχουν τον περιορισμό των πιστωτικών, λειτουργικών και συστημικών κινδύνων που προκύπτουν από το ολοένα και πιο σύνθετο και απαιτητικό εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον όπου ο ανταγωνισμός συνεχώς αυξάνεται.

1.2 ΜΙΑ ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΣΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Στο Ελληνικό τραπεζικό σύστημα σε όλη την μεταπολεμική περίοδο εφαρμόστηκε από μεριάς πολιτείας και κεντρικής τράπεζας, μία πολιτική αυστηρώς διοικητικών κανόνων. Το σύστημα αυτό είχε τη λογική της στήριξης των επενδύσεων στην βιομηχανία και την βιοτεχνία και της ενίσχυσης των εξαγωγών, και ήταν σύμφωνο με όσα ίσχυαν στις διεθνείς συνθήκες στις δεκαετίες των '50 και '60.

Στην δεκαετία του '80 η Ελληνική οικονομία βρέθηκε με ένα αναποτελεσματικό πιστωτικό σύστημα και μία επιχειρηματική δομή που στο σύνολο της ήταν αδύναμη και απροετοίμαστη να ακολουθήσει τις αναπτυξιακές προκλήσεις του διεθνούς οικονομικού περιβάλλοντος. Ο εκσυγχρονισμός του τραπεζικού συστήματος ήταν μία αναγκαιότητα και από το 1987 εισήλθε στην δική του φάση αποκανονικοποίησης και εκσυγχρονισμού.

Το τελευταίο διάστημα οι εξελίξεις στο Ελληνικό τραπεζικό σύστημα επιταχύνονται με εξαγορές και συγχωνεύσεις. Η μεγάλη όμως ανταγωνιστική πρόκληση όλων των τραπεζών, είναι τα νέα τραπεζικά προϊόντα, όχι μόνο γιατί συμβάλλουν στην διεύρυνση της πελατείας και σε οικονομίες φάσματος υπηρεσιών, αλλά γιατί αποτελούν και την απάντηση στα θέματα διεύρυνσης της κερδοφορίας, διατήρησης της ρευστότητας και ελέγχου των κινδύνων.

Οι τράπεζες εγκαταλείπουν την παλιά τους απλή μορφή και μετατρέπονται σε τράπεζες γενικών συναλλαγών. (universal banks)

1.3 ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

Η απελευθέρωση του ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού συστήματος έδωσε το έναυσμα και τις γενικότερες κατευθύνσεις για την προσαρμογή του Ελληνικού συστήματος στις νέες επιταγές.

Έστω και αν υπήρχαν κάποιες καθυστερήσεις ή ακόμα και παλινδρομήσεις, η απελευθέρωση του Ελληνικού χρηματοπιστωτικού συστήματος, τελικά άρχισε να διαφαίνεται στα τέλη της δεκαετίας του '80.

Αρωγοί υπήρξαν τόσο η πολιτεία όσο και η Τράπεζα της Ελλάδος, όπου προκειμένου να γίνει πράξη η ανάγκη προσαρμογής στις κοινοτικές και διεθνείς προδιαγραφές, προχώρησαν σε διαμόρφωση ενός θεσμικού πλαισίου με βασικά χαρακτηριστικά που καταγράφονται παρακάτω:

- Την βαθμιαία κατάργηση των υποχρεωτικών επενδύσεων σε τίτλους δημοσίου.
- Την πλήρη απελευθέρωση των επιτοκίων καταθέσεων/χορηγήσεων
- Την άρση κάθε περιορισμού στην κίνηση κεφαλαίων
- Την κατάργηση επιδοτήσεων επιτοκίου
- Την διεύρυνση του φάσματος των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών
- Τον εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας που διέπει την λειτουργία της κεφαλαιαγοράς.

Τα νέα εργαλεία και οι θεσμοί με τα οποία έχει εμπλουτισθεί η τραπεζική αγορά συμβάλλουν στην συνεχή βελτίωση των λειτουργικών αποτελεσμάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων και κυρίως προωθούν την διαφάνεια συναλλαγών με άμεση συνέπεια την προστασία των συναλλασσόμενων μερών και την σταθερότητα της αγοράς.

1.4 ΑΣΚΟΥΜΕΝΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η τραπεζική πολιτική είναι το σύνολο των μέτρων οργανωτικής και ειδικότερα οικονομικής μορφής που λαμβάνει μία τράπεζα για την επίτευξη του μεγαλύτερου δυνατού οικονομικού αποτελέσματος.

Αποτελεί γενικά παραδεκτή αρχή ότι η ασκούμενη μέσω του χρηματοπιστωτικού συστήματος πολιτική και ο βαθμός ανάπτυξης του ίδιου του πιστωτικού συστήματος επηρεάζουν καθοριστικά την κατανομή και το κόστος των πιστώσεων και των κεφαλαίων ανάμεσα στους διάφορους τομείς της οικονομίας (μεταποίηση, υπηρεσίες, ιδιώτες-δημόσιο κτλ)

Στα πλαίσια του χρηματοπιστωτικού συστήματος οι τράπεζες βρίσκονται στο κέντρο του συστήματος αφού ως γνωστό έχουν την δυνατότητα να μεταβάλλουν την προσφορά χρήματος μίας χώρας, να επιδρούν στην αγοραστική δύναμη, να ενοποιούν την οικονομική διαδικασία της παραγωγής, της διανομής και της κατανάλωσης.

Οι εξελίξεις στο Διεθνές τραπεζικό σύστημα στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας, αποτέλεσαν τον καταλύτη για την έναρξη αξιοσημείωτων αλλαγών στις αγορές χρήματος και κεφαλαίου, με σημαντικότερες την απελευθέρωση της κίνησης κεφαλαίων και την ενοποίηση των χρηματοπιστωτικών αγορών.

Ιδιαίτερα στο χώρο της Ευρωπαϊκής ένωσης οι τράπεζες αντιμετωπίζουν μία σειρά από προκλήσεις και αλλαγές που έχουν ιδιαίτερα αρχικά μεγάλο κόστος και δημιουργούν ιδιαίτερα έντονες ανταγωνιστικές συνθήκες. Οι εξελίξεις υποχρεώνουν τις τράπεζες να προβούν σε αναδιάρθρωση της επιχειρηματικής τους δομής και σε επανεξέταση της στρατηγικής τους, με αξιοποίηση των οικονομιών κλίμακος και φάσματος και μείωση του λειτουργικού τους κόστους.

Οι τράπεζες αποτελούν την κυρίαρχη πηγή της εξωτερικής χρηματοδότησης των επιχειρήσεων και των ιδιωτών. Η εξάρτηση από την τραπεζική χρηματοδότηση είναι υψηλή για τις μικρές και τις μεσαίες επιχειρήσεις, ενώ οι μεγάλες επιχειρήσεις έχουν σχετικά ευκολότερη πρόσβαση στις πρωτογενείς αγορές ομολογιακών και μετοχικών τίτλων, γεγονός που υποδεικνύει και την ανάγκη για την προσφορά προϊόντων με χαμηλότερο κόστος δανεισμού και ανταγωνιστικότερους γενικά όρους.

Ο ειδικός ρόλος των τραπεζών περιλαμβάνει ενέργειες που τελικά διαμορφώνουν την επιμέρους πολιτική τους. Ο κάθε τραπεζικός οργανισμός θα πρέπει να επιλέγει προσεκτικά την πολιτική του σε θέματα που έχουν να κάνουν με τις δανειοδοτήσεις (ύψος, την αξιολόγηση των αιτήσεων / επιλογή δραστηριότητας, οικονομικών και ποιοτικών κριτηρίων), τον τρόπο συλλογής των απαραίτητων πληροφοριών (ανάπτυξη CRM συστημάτων για παράδειγμα ή συγκέντρωση πληροφοριών μέσω των διατραπεζικών συστημάτων ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ, μέσω της εταιρίας ICAP).

Την παρακολούθηση και τον έλεγχο των δραστηριοτήτων των οφειλετών και γενικότερα την μετατροπή της χρονικής λήξης μεταξύ των καταθετικών και χορηγητικών προσφερόμενων προϊόντων ούτως ώστε να επιτευχθεί η διαφοροποίηση του χαρτοφυλακίου και να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος και να αυξηθεί η απόδοση των επενδυμένων κεφαλαίων σε κάθε περίπτωση.

1.5 ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Ο έντονος ανταγωνισμός των Ελληνικών τραπεζών έχει μειώσει σημαντικά τα επιτόκια με τα οποία δανείζουν οι τράπεζες τις Ελληνικές επιχειρήσεις. Με βάση τον βαθμό αξιολόγησης που προκύπτει από τα μοντέλα αξιολόγησης οι περισσότερες μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις θα πρέπει να δανείζονται με υπερδιπλάσιο περιθώριο (spread) του σημερινού για να καλυφθούν οι δεσμεύσεις που προβλέπονται στην Βασιλεία II.

Επίσης, σήμερα το περιθώριο του δανεισμού χαρτοφυλακίου των μεσαίων επιχειρήσεων διαμορφώνεται σε 25% όσο δηλαδή και των στεγαστικών. Στο δε χαρτοφυλάκιο μικρομεσαίων επιχειρήσεων το περιθώριο είναι πολύ μεγαλύτερο.

Οι στρεβλώσεις αυτές αναμένεται να εξομαλυνθούν από την **εφαρμογή της Βασιλείας Π¹** καθώς απαιτούνται χαμηλότερες δεσμεύσεις για τα μικρότερα δάνεια, που θεωρείται ότι στο σύνολο τους ενέχουν λιγότερο κίνδυνο εξαιτίας της διασποράς που επιτυγχάνεται. Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται και οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, στις οποίες οι τραπεζίτες έχουν κίνητρα να ενισχύσουν τις χορηγήσεις.

Οι Ελληνικές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν το διαρθρωτικό πρόβλημα της χαμηλής ανταγωνιστικότητας, το οποίο εντείνεται στο κλίμα ύφεσης. Οι εταιρίες που αντιμετωπίζουν οικονομική στενότητα διακρίνονται σε δύο κατηγορίες, σε αυτές που έχουν συγκυριακά προβλήματα και σε αυτές που στην ουσία δεν έχουν μέλλον.

Αναγκαστικά αργά ή γρήγορα θα υπάρξει εξορθολογισμός ανεξάρτητα από το αν η αγορά ευημερεί ή βρίσκεται σε ύφεση, αφού κάτι τέτοιο συμβαίνει σε όλον τον δυτικό

¹ Βασιλεία ΙΙ, καθιερώνει τους ακόλουθους τρεις θεμελιώδεις άξονες εποπτείας, « Πυλώνες » :

-Θεσπίζονται νέες μέθοδοι προσδιορισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι των κινδύνων που τα πιστωτικά ιδρύματα, κατά κανόνα, αντιμετωπίζουν κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων τους και καθιερώνονται κεφαλαιακές απαιτήσεις και για το λειτουργικό κίνδυνο (Πυλώνας 1).

-Καθορίζονται οι αρχές, τα κριτήρια και η διαδικασία με την οποία κατ' αρχήν τα ίδια τα πιστωτικά ιδρύματα και κατ' ακολουθία η εποπτική αρχή (Τράπεζα της Ελλάδος), αξιολογούν την επάρκεια των κεφαλαίων και των συστημάτων διαχείρισης κινδύνων κάθε πιστωτικού ιδρύματος χωριστά, σε σχέση με τους πάσης φύσεως κινδύνους στους οποίους αυτό εκτίθεται ή ενδέχεται να εκτεθεί, πέραν από εκείνους που αντιμετωπίζονται στον Πυλώνα 1 (Πυλώνας 2).

- Καθιερώνονται υποχρεώσεις δημοσιοποίησης στοιχείων για την ενίσχυση της διαφάνειας και της πειθαρχίας της αγοράς με την παροχή στους ενδιαφερόμενους της δυνατότητας σύγκρισης τόσο της πολιτικής διαχείρισης κινδύνων, της κεφαλαιακής και οργανωτικής επάρκειας των πιστωτικών ιδρυμάτων, παρέχοντας έτσι κίνητρο για την βελτίωσή τους, όσο και των μεθόδων και πρακτικών που εφαρμόζουν οι εποπτικές αρχές (Πυλώνας 3).

-Ήδη με το νόμο 3601/2007 ενσωματώθηκαν στο ελληνικό δίκαιο οι γενικές αρχές των ανωτέρω Οδηγιών. Η συγκέντρωση των σχετικών διατάξεων σε ένα νόμο ενισχύει εξάλλου την ασφάλεια δικαίου διευκολύνοντας το έργο των εποπτευομένων και των εποπτικών αρχών.

-Με τις πιο κάτω Πράξεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος ενσωματώνονται εξειδικευμένες διατάξεις των ανωτέρω Οδηγιών που αφορούν τα πιστωτικά ιδρύματα.

κόσμο. Ως εκ τούτου οι τράπεζες προσανατολίζουν τις ενέργειες τους σε υγιείς επιχειρήσεις.

Η προσπάθεια των κερδοφόρων εταιριών να περιορίζουν τα δανεικά τους κεφάλαια είναι συνάρτηση του κόστους δανεισμού (επιτόκιο δανεισμού, χρηματοοικονομικά έξοδα, κτλ) Βέβαια ο δανεισμός είναι απαραίτητος για την αύξηση της επενδυτικής δραστηριότητας, αλλά και το υψηλό κόστος δανεισμού λειτουργεί αποθαρρυντικά για την λήψη δανειοδότησης.

Η επιφυλακτικότητα των κερδοφόρων επιχειρήσεων για την έκθεση τους σε δανεισμό αποτελεί ένδειξη προνοητικότητας αλλά υποδηλώνει και την ανάγκη για χαμηλά επιτόκια δανεισμού προκειμένου να αυξηθεί η επενδυτική δραστηριότητα και να μην λειτουργήσει ως τροχοπέδη για το μέλλον της επένδυσης.

Τα αρχικά υψηλά πραγματικά επιτόκια που πηγάζουν κυρίως από τις υψηλές δανειακές δαπάνες του Δημοσίου, φαίνεται να έχουν αποτελέσει τον κύριο ανασταλτικό παράγοντα στην ανάκαμψη των επενδύσεων.

Επίσης, οι πληθωριστικές πιέσεις του παρελθόντος είχαν αναγκάσει την διακινούμενη πίστωση να έχει μορφή περισσότερο βραχυπρόθεσμη καθιστώντας τις επιχειρήσεις ευάλωτες στις νομισματικές μεταβολές. Ο βραχυπρόθεσμος δανεισμός είχε αρνητικά αποτελέσματα κυρίως στην βιομηχανία όπου οι ανάγκες για μακροπρόθεσμες δεσμεύσεις κεφαλαίου είναι αναπόφευκτες.

Το υψηλό κόστος δανεισμού καθώς και η δυσλειτουργικότητα του τραπεζικού συστήματος ανάγκασε πλήθος επιχειρήσεων να προβούν στον εξωτραπεζικό δανεισμό, κυρίως με τη μορφή δανεισμού μεταξύ επιχειρήσεων.

Με την χρηματοπιστωτική απελευθέρωση όμως δημιουργήθηκαν εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης των επιχειρήσεων με άμεση συνέπεια την σταδιακή μείωση του

κόστους δανεισμού. Έτσι στο βαθμό που οι μακροοικονομικές ανισορροπίες μειώνονται ή έστω ελέγχονται οι επιχειρήσεις θα είναι σε θέση να επωφελούνται των θετικών συνεπειών της χρηματοπιστωτικής απελευθέρωσης.

Προκειμένου να τονωθούν οι ιδιωτικές επενδύσεις απαιτήθηκε ένα «λογικό» κόστος χρήματος και ταυτόχρονα οι τράπεζες άρχισαν να στηρίζουν τις μονάδες με παροχή συμβούλων και τη διερεύνηση των αναγκών της αγοράς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΕΙΔΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Υπάρχουν διάφορες κατηγορίες τραπεζών τις οποίες θα εξετάσουμε:

- Η 1^η κατηγορία είναι η Κεντρική Τράπεζα η οποία είναι υπεύθυνη για τη νομισματική πολιτική και μπορεί να είναι ο δανειστής της τελευταίας λύσης σε περίπτωση κρίσης. Χρεώνεται συχνά με τον έλεγχο του διαθέσιμου χρήματος, συμπεριλαμβανομένης της έκδοσης νομίσματος. Παραδείγματα κεντρικών τραπεζών είναι η Τράπεζα της Ελλάδος και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.
- Η 2^η κατηγορία τραπεζών είναι η Εμπορική τράπεζα η οποία είναι ο όρος που χρησιμοποιείται για μια κανονική τράπεζα για να τη διακρίνει από μια τράπεζα επενδύσεων.

Μιας και αυτές οι δύο δεν είναι πλέον υποχρεωτικό να λειτουργούν κάτω από χωριστή ιδιοκτησία, ορισμένοι χρησιμοποιούν τον όρο "εμπορική τράπεζα" για να αναφερθούν σε μια τράπεζα ή ένα τμήμα τράπεζας που ασχολείται

κυρίως με εταιρίες ή μεγάλες επιχειρήσεις.

- Ακόμα, υπάρχει και η Επενδυτική τράπεζα, που δίνει εγγυητικές επιστολές για πώληση μετοχών και χρεογράφων και συμβουλεύει για συγχωνεύσεις και εξαγορές εταιρειών. Παραδείγματα τραπεζών επενδύσεων είναι οι Goldman Sachs, η J.P. Morgan των ΗΠΑ, η Nomura Securities της Ιαπωνίας.

Επίσης, υπάρχει η Τράπεζα Κοινοτικής Ανάπτυξης: Είναι οι τράπεζες που παρέχουν οικονομικές υπηρεσίες και πίστωση σε μη ανεπτυγμένες αγορές ή πληθυσμούς.

Επιπλέον, τα ταχυδρομικά ταμειυτήρια, είναι ταμειυτήρια που συνδέονται με τα εθνικά ταχυδρομικά συστήματα. Η Ιαπωνία και η Γερμανία είναι παραδείγματα των χωρών με τα προεξέχοντα ταχυδρομικά ταμειυτήρια

Ακόμα, η Ιδιωτική Τράπεζα: Ασχολείται με λογαριασμούς μεγάλων πελατών με μεγάλη οικονομική επιφάνεια.

Corporate Banking: Το Corporate Banking έχει ως αντικείμενο τα τραπεζικά προϊόντα που αφορούν κυρίως επιχειρήσεις και εταιρίες.

Μία μεγάλη κατηγορία τραπεζών είναι και οι Συνεταιριστικές: Οι συνεταιριστικές τράπεζες αποτελούν πρωτοβουλίες τοπικού κυρίως χαρακτήρα με σκοπό την ενίσχυση π.χ. των τοπικών παραγωγών γεωργικών προϊόντων.

Παρακάτω θα αναλύσουμε τις κυριότερες κατηγορίες τραπεζών, που υπάρχουν στην Ελλάδα και αυτές είναι η Κεντρική τράπεζα της Ελλάδος, οι εμπορικές τράπεζες και οι συνεταιριστικές τράπεζες.

2.1 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Η **Τράπεζα της Ελλάδος** είναι η κεντρική τράπεζα της Ελλάδας. Ιδρύθηκε το 1927, με τον Νόμο 3423/7-12-1927/ΦΕΚ Α' 298 με βάση το άρθρο 4 του από 15/9/1927 πρωτοκόλλου της Γενεύης το οποίο υπεγράφη μεταξύ των κυβερνήσεων Γαλλίας, Μ. Βρετανίας και Ιταλίας αφ' ενός και της κυβέρνησης της Ελλάδος αφ' ετέρου για την έγκριση ενός δανείου 9.000.000 λιρών στερλινών και οι λειτουργίες της άρχισαν τον Μάιο του 1928.

Βάσει της Συνθήκης του Μάαστριχτ, η κεντρική τράπεζα της Ελλάδας, συμμετέχει στο σύστημα κεντρικών τραπεζών των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μαζί με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Είχε το αποκλειστικό εκδοτικό προνόμιο χαρτονομισμάτων στην Ελλάδα από το 1928 έως την εισαγωγή του ευρώ το 2002 και ήταν υπεύθυνη για τη χάραξη της νομισματικής πολιτικής της χώρας.

Η έδρα της βρίσκεται στην Αθήνα. Η Τράπεζα της Ελλάδος, όπως και οι υπόλοιπες Κεντρικές Τράπεζες της Ευρωζώνης, είναι οι αποκλειστικοί μέτοχοι της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Η Τράπεζα της Ελλάδος είχε το 2004 το 1,8974% των μετοχών της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Η Τράπεζα της Ελλάδος δεν είναι κρατική, αλλά μια Ανώνυμη Εταιρεία. Έχει ειδικά προνόμια, ειδικές αρμοδιότητες αλλά και περιορισμούς, όπως ότι δεν μπορεί να λειτουργεί ως εμπορική τράπεζα και το ποσοστό του Ελληνικού κράτους στην μετοχική της σύνθεση δεν μπορεί να υπερβαίνει το 35% όπως ορίζεται στο καταστατικό της .

Είναι διαφορετική από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία είχε το εκδοτικό προνόμιο χαρτονομισμάτων στην Ελλάδα ως το 1928.

Διοικητής της από το 2008 είναι ο Γιώργος Προβόπουλος. Ο Διοικητής της Τράπεζας επιλέγεται από το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας και μετά από έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου και η θητεία του, όπως και των Υποδιοικητών, είναι εξαετής.

Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους η Τράπεζα της Ελλάδος και τα μέλη των οργάνων της δεν ζητούν ούτε δέχονται οδηγίες από την Κυβέρνηση. Βάσει του καταστατικού κανείς αντιπρόσωπος του Δημοσίου δεν έχει δικαίωμα να ελέγξει τα βιβλία της τράπεζας σε κανένα από τα καταστήματα της πλην του επιτρόπου του κράτους ο οποίος μπορεί να ζητήσει στοιχεία αλλά υποχρεούται να τηρεί αυστηρή εχεμύθεια.

Το ανώτατο όργανο της Τραπεζής της Ελλάδος είναι η Γενική Συνέλευση των Μετόχων, όπου εκπροσωπείται από το σύνολο των Μετόχων.

2.1.1 ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΕΙΝΑΙ:

- Στα πλαίσια του συστήματος κεντρικών τραπεζών της Ευρωπαϊκής Ένωσης συμμετέχει στη χάραξη της ενιαίας νομισματικής πολιτικής της ζώνης του ευρώ και την εφαρμόζει στην Ελλάδα, για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.
- με την έγκριση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας εκδίδει στο Ίδρυμα Εκτύπωσης Τραπεζογραμμάτων και Αξιών (ΙΕΤΑ) χαρτονομίσματα ευρώ, τα οποία κυκλοφορούν ως νόμιμο χρήμα, και είναι αρμόδια για την κυκλοφορία και διαχείριση των χαρτονομισμάτων και κερμάτων ευρώ στην Ελλάδα.
- είναι αρμόδια για την παρακολούθηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας,
- κατέχει και διαχειρίζεται τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της χώρας.
- εποπτεύει τα πιστωτικά ιδρύματα της Ελλάδας.
- διατηρεί τραπεζικούς λογαριασμούς του Ελληνικού Δημοσίου και Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.
- επιβλέπει τα συστήματα και των μέσων πληρωμών.
- διαχειρίζεται μέρος του συναλλαγματικού αποθέματος και χρυσού της Ελλάδας.
- συλλέγει στατιστικά στοιχεία από νομισματικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.
- καταρτίζει και δημοσιεύει τα νομισματικά και πιστωτικά μεγέθη και παρακολουθεί τις οικονομικές συγκυρίες κάθε εποχής και εκδίδει αναλύσεις σχετικά με αυτές.

2.2 ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Μια **εμπορική τράπεζα** είναι τύπος οικονομικού μεσάζοντα και τύπος τράπεζας. Συλλέγει κεφάλαια με τη συλλογή των καταθέσεων από τις επιχειρήσεις και από τους ιδιώτες , διαχωρίζοντάς τις , σε καταθέσεις όψεως , καταθέσεις ταμειυτηρίου και καταθέσεις ορισμένου χρόνου.

Χορηγεί δάνεια στις επιχειρήσεις και τους ιδιώτες. Αγοράζει επίσης εταιρικά χρεόγραφα και κρατικά χρεόγραφα. Τα βασικά στοιχεία του παθητικού της είναι οι καταθέσεις και τα βασικά στοιχεία του ενεργητικού της είναι τα δάνεια και τα χρεόγραφα.

Αυτό είναι αυτό που οι άνθρωποι αποκαλούν κανονικά "τράπεζα". Ο όρος "εμπορική" χρησιμοποιήθηκε για να την ξεχωρίζει από μια επενδυτική τράπεζα. Μιας και τα δύο είδη των τραπεζών δεν πρέπει πλέον να είναι χωριστές επιχειρήσεις, μερικοί έχουν χρησιμοποιήσει τον όρο "εμπορική τράπεζα" για να αναφερθούν στις τράπεζες που εστιάζουν κυρίως στις επιχειρήσεις.

2.3 ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Σύμφωνα με τη Διεθνή Συνεταιριστική Συμμαχία και την δήλωση της συνεταιριστικής ταυτότητας , ένας συνεταιρισμός είναι μια αυτόνομη ένωση προσώπων που συγκροτείται εθελοντικά για την αντιμετώπιση των κοινών οικονομικών , κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών και επιδιώξεών τους μέσω μιας από κοινού ιδιόκτητης και δημοκρατικά ελεγχόμενης επιχείρησης .

Οι συνεταιρισμοί που βασίζονται στις αξίες της αυτοβοήθειας , αυτο - ευθύνη , της δημοκρατίας , της ισότητας και της αλληλεγγύης . Κατά την παράδοση των ιδρυτών τους, τα συνεταιριστικά μέλη πιστεύουν στις ηθικές αξίες της εντιμότητας , της διαφάνειας , της κοινωνικής ευθύνης και φροντίδας για τους άλλους .

Οι 7 συνεταιριστικές αρχές είναι οι εξής:

- Εθελοντική και ανοικτή συμμετοχή
- Δημοκρατικός έλεγχος
- Οικονομική συμμετοχή των μελών
- Αυτονομία και ανεξαρτησία
- Εκπαίδευση , κατάρτιση και πληροφόρηση
- Η συνεργασία μεταξύ των Συνεταιρισμών
- Ανησυχία για τις κοινότητες

Μια συνεταιριστική τράπεζα είναι μια οικονομική οντότητα, η οποία ανήκει στα μέλη της , τα οποία μέλη είναι ταυτόχρονα οι ιδιοκτήτες και οι πελάτες της τράπεζάς τους . Οι συνεταιριστικές τράπεζες που δημιουργούνται συχνά από άτομα που ανήκουν στην ίδια τοπική ή επαγγελματική κοινότητα ή μοιράζονται ένα κοινό συμφέρον.

Συνεταιριστικές τράπεζες παρέχουν γενικά τα μέλη τους με ένα ευρύ φάσμα τραπεζικών και χρηματοοικονομικών υπηρεσιών (δάνεια, καταθέσεις , τραπεζικούς λογαριασμούς ...) Οι συνεταιριστικές τράπεζες διαφέρουν από τις εμπορικές τράπεζες, σε σχέση με την οργάνωσή τους , τους στόχους τους , τις αξίες τους και της διοίκησης τους .

Στις περισσότερες χώρες , που εποπτεύονται και ελέγχονται από τις τραπεζικές αρχές και πρέπει να τηρούν τους κανονισμούς εποπτείας τραπεζών , που τους θέτουν σε ίσους όρους με τις εμπορικές τράπεζες . Ανάλογα με τη χώρα , αυτός ο έλεγχος και η εποπτεία μπορεί να εφαρμοστεί άμεσα από κρατικούς φορείς ή να ανατεθεί σε συνεταιριστική ομοσπονδία ή κεντρικό οργανισμό .

Ακόμη και εάν η οργανωτική τους δομή μπορεί να ποικίλει σύμφωνα με τις αντίστοιχες εθνικές νομοθεσίες τους , οι συνεταιριστικές τράπεζες έχουν κοινά χαρακτηριστικά :

- Οικονομικές οντότητες με βάση τον Πελάτη : σε μια συνεταιριστική τράπεζα , οι ανάγκες των πελατών ανταποκρίνονται στις ανάγκες των ιδιοκτητών , όπως συνεταιριστικές τράπεζες μέλη και οι δύο . Κατά συνέπεια , ο πρώτος στόχος της Συνεταιριστικής Τράπεζας δεν είναι η μεγιστοποίηση του κέρδους , αλλά να παρέχει τα καλύτερα δυνατά προϊόντα και υπηρεσίες στα μέλη του . Μερικές συνεταιριστικές τράπεζες λειτουργούν μόνο με τα μέλη τους, αλλά οι περισσότεροι από αυτούς δέχονται επίσης τρίτους πελάτες να επωφεληθούν από τις τραπεζικές τους και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες .
- **Δημοκρατικός έλεγχος** : Οι συνεταιριστικές τράπεζες ανήκουν και ελέγχονται από τα μέλη τους , οι οποίοι εκλέγουν δημοκρατικά το διοικητικό συμβούλιο . Τα μέλη συνήθως έχουν ίσα δικαιώματα ψήφου , σύμφωνα με την συνεταιριστική αρχή « ένα άτομο , μία ψήφος» .
- **Profil κατανομή** : Σε μια συνεταιριστική τράπεζα , ένα σημαντικό μέρος των ετήσιων κερδών , τα οφέλη ή πλεόνασμα είναι συνήθως διατίθενται για σύσταση αποθεματικών . Ένα μέρος αυτού του κέρδους μπορεί επίσης να διανεμηθεί στα συνεταιριστικά μέλη , με τις νομικές ή εκ του νόμου περιορισμούς στις περισσότερες περιπτώσεις .

Το κέρδος συνήθως κατανέμεται στα μέλη είτε μέσω μερίσματος κηδεμονία, η οποία σχετίζεται με τη χρήση των προϊόντων και των υπηρεσιών της συνεργασίας του με κάθε μέλος , ή μέσω τόκων ή μερίσματα , το οποίο σχετίζεται με τον αριθμό των μετοχών που έχει εγγράψει κάθε μέλος .

Οι συνεταιριστικές τράπεζες βαθιά ριζωμένες μέσα σε τοπικές περιοχές και κοινότητες, είναι δυνατόν να συμμετέχουν στην τοπική ανάπτυξη και να συμβάλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη των κοινοτήτων τους , όπως τα μέλη τους και το διοικητικό συμβούλιο συνήθως ανήκουν στις κοινότητες στις οποίες ασκούν τις δραστηριότητές τους .

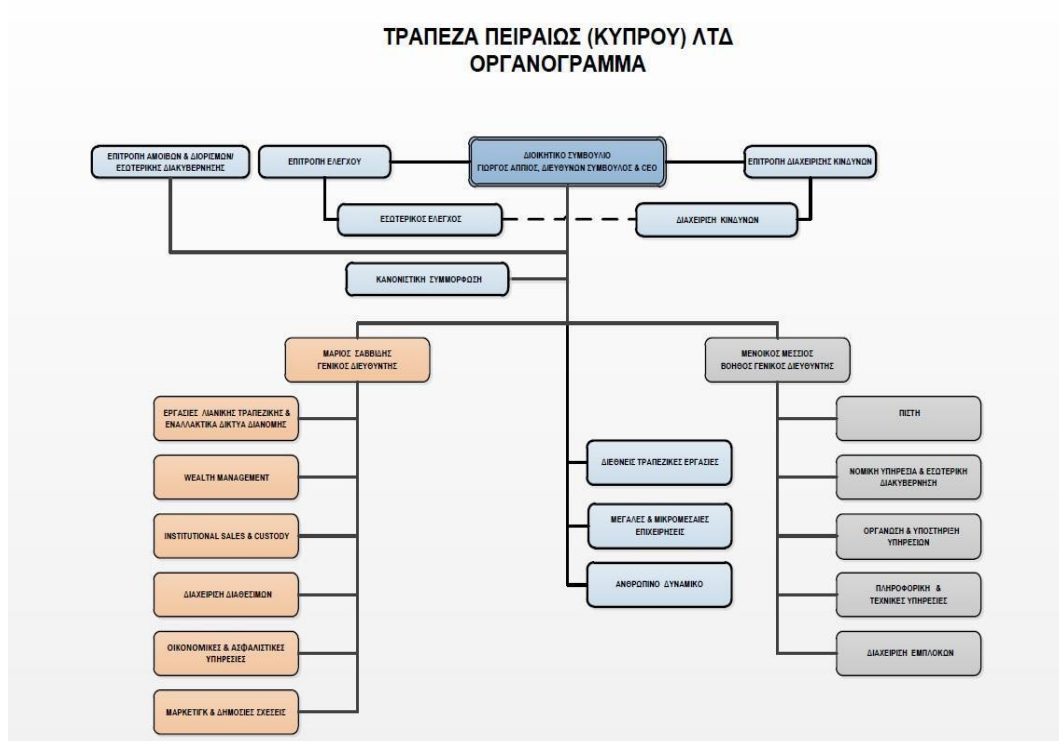
Με την αύξηση της πρόσβασης σε τραπεζικές περιοχές ή αγορές όπου άλλες τράπεζες είναι λιγότερο παρόν, οι αγρότες στις αγροτικές περιοχές , ή στα νοικοκυριά μεσαίου ή χαμηλού εισοδήματος, στις αστικές περιοχές, οι συνεταιριστικές τράπεζες μειώνουν τον

τραπεζικό αποκλεισμό και προωθούν την οικονομική δυνατότητα εκατομμυρίων ανθρώπων.

Διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην οικονομική ανάπτυξη των χωρών στις οποίες εργάζονται και αυξάνουν την αποτελεσματικότητα του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος. Η Συγκεκριμένη μορφή επιχείρησης συνεταιριστικών τραπεζών, επικαλούμενη τις προαναφερθείσες αρχές της οργάνωσης έχει αποδειχθεί επιτυχής τόσο στις ανεπτυγμένες όσο και στις αναπτυσσόμενες χώρες .

2.4 ΤΥΠΙΚΗ ΔΟΜΗ ΜΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Η οργανωτική δομή μίας τράπεζας είναι διαρθρωμένη κατά τέτοιο τρόπο ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των κύριων επιχειρησιακών τομέων στους οποίους δραστηριοποιείται και παράλληλα να ευθυγραμμίζεται με τις εκάστοτε αρχές του θεσμικού πλαισίου που διέπει τη λειτουργία των πιστωτικών ιδρυμάτων. Παρακάτω παρουσιάζονται τα οργανογράμματα των μεγαλύτερων Τραπεζών στην Ελλάδα.

2.5 ΚΥΡΙΕΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Οι τράπεζες σήμερα δραστηριοποιούνται σε όλες τις κύριες τραπεζικές εργασίες οι οποίες είναι οι εξής,

- Καταθέσεις,
- Χορηγήσεις
- Χρηματοδοτήσεις,
- Εμβάσματα,
- Εγγυητικές επιστολές,
- Χρηματιστηριακές εργασίες,
- Ασφάλειες
- Πιστωτικές/χρεωστικές κάρτες
- Πάγιες εντολές
- Εξόφληση λογαριασμών και φόρων
- Συναλλάγμα
- και συνεχώς αναπτύσσουν νέες δραστηριότητες.

Ασφαλώς θα ήταν λάθος να ισχυριστούμε ότι οι τράπεζες ασχολούνται μόνο με τις παραπάνω εργασίες, σαφώς υπάρχουν και άλλες εργασίες περισσότερο εξειδικευμένες και ίσως πιο σύνθετες που θα αναλύσουμε σε επόμενα κεφάλαια αυτής της εργασίας.

Οι εργασίες που περιγράψω παραπάνω είναι οι πιο διαδεδομένες και με αυτές τις εργασίες ασχολούνται το μεγαλύτερο ποσοστό των υποκαταστημάτων των τραπεζών που βρίσκονται στην Ελληνική επικράτεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΠΕΛΑΤΕΙΑ

3.1 Επιχειρηματική Πελατεία

Ο κρισιμότερος ίσως τομέας της τραπεζικής δραστηριότητας είναι η εξυπηρέτηση της επιχειρηματικής πελατείας. Αυτό προκύπτει από το γεγονός ότι οι πελάτες της κατηγορίας αυτής, έχουν συνεχή και έντονη τραπεζική δραστηριότητα, σε μεγάλο φάσμα εργασιών.

Ωστόσο, οι πελάτες αντιλαμβανόμενοι το ενδιαφέρον που παρουσιάζουν για τις τράπεζες, απαιτούν τις περισσότερες φορές, ειδική μεταχείριση και ικανοποιητικούς όρους συνεργασίας προκειμένου να παραμείνουν πελάτες στην τράπεζα. Είναι σαφές ότι το κυρίαρχο στοιχείο της εξυπηρέτησης της κατηγορίας αυτής είναι η διαπραγμάτευση.

Ένα ακόμη χαρακτηριστικό της επιχειρηματικής πελατείας είναι ο μεγαλύτερος κίνδυνος που αναλαμβάνουν οι τράπεζες, καθώς τα χορηγούμενα ποσά είναι σχετικά υψηλά και αποτελεί το κύριο μέρος των απαιτήσεων των Τραπεζών. Η αβεβαιότητα αυτή οδηγεί τις τράπεζες στη χρήση εξειδικευμένων μηχανισμών αξιολόγησης και παρακολούθησης των δανείων αυτών.

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται οι ιδιαίτερες ανάγκες των επιχειρήσεων και πιο συγκεκριμένα των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, οι μορφές χρηματοδότησης, τα κριτήρια με τα οποία οι τράπεζες καθορίζουν τους όρους και την πολιτική χρηματοδότησης των επιχειρήσεων.

3.2 Ορισμός Επιχειρηματικής Πελατείας

Οι εταιρείες σύμφωνα με το εμπορικό δίκαιο κατατάσσονται με βάση τον δεσμό των εταίρων ή με βάση την κεφαλαιουχική συμμετοχή των εταίρων στις ακόλουθες δύο κατηγορίες:

Α) προσωπικές. Στην κατηγορία αυτή υπάγεται η ομόρρυθμη, η ετερόρρυθμη και η ατομική εταιρεία Β) κεφαλαιουχικές. Στην κατηγορία αυτή υπάγεται η ανώνυμη εταιρεία και η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης.

3.2.1 Ομόρρυθμη Εταιρεία

Είναι η εταιρεία που συστήνεται μεταξύ δύο περισσότερων προσώπων (φυσικών ή νομικών) με σκοπό να συμπορεύονται με εταιρική επωνυμία, η οποία σχηματίζεται από τα ονόματα των εταίρων. Χαρακτηριστικό της μορφής εταιρείας είναι πως όλοι οι εταίροι ευθύνονται απεριόριστα (ακόμη και με την προσωπική τους περιουσία) και αλληλέγγυα για τις εταιρικές τους υποχρεώσεις.

3.2.2 Ετερόρρυθμη Εταιρεία

Είναι η εταιρεία στην οποία ένας ή περισσότεροι συνεταίροι ευθύνονται απεριόριστα και εις ολόκληρον για τις εταιρικές υποχρεώσεις (ομόρρυθμοι εταίροι) και οι υπόλοιποι μέχρι του ποσοστού συμμετοχής τους. Η εταιρική επωνυμία σχηματίζεται από τα ονόματα των ομορρύθμων εταίρων, ενώ οι ετερόρρυθμοι υποδηλώνονται με την προσθήκη των λέξεων «και Σία».

3.2.3 Ατομική Εταιρεία

Είναι η εταιρεία στην οποία ένα φυσικό πρόσωπο, φέρει την ιδιότητα του εμπόρου και αποδεικνύεται με την έναρξη δελτίου επιτηδεύματος από την αρμόδια εφορία. Ουσιαστικά ευθύνεται ως φυσικό πρόσωπο απεριόριστα και εις ολόκληρον για κάθε του πράξη, αφού δεν υπάρχει ιδιαίτερη νομική μορφή. Συνήθως τέτοια μορφή φέρουν οι πολύ μικρές επιχειρήσεις.

3.2.4 Ανώνυμη Εταιρεία

Είναι η εταιρεία που το κεφάλαιό της διαιρείται σε ισόποσα μεταβιβάσιμα μερίδια (μετοχές) και της οποίας όλοι οι εταίροι που ονομάζονται μέτοχοι ευθύνονται μέχρι του ποσού της συνεισφοράς τους. Την εταιρεία διοικεί και εκπροσωπεί το διοικητικό, συμβούλιο της εταιρείας και εκλέγεται από τη γενική συνέλευση των μετόχων και είναι προσωρινό και ανακλητό όργανο.

Οι αποφάσεις λαμβάνονται κατά πλειοψηφία από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων και οποιαδήποτε μεταβολή στο πρόσωπο του μετόχου δεν επιφέρει λύση της εταιρείας.

3.2.5 Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης

Είναι η εταιρεία της οποίας το κεφάλαιο διαιρείται σε ισότιμα εταιρικά μερίδια. Οι εταίροι ευθύνονται προς τρίτους μέχρι του ποσού της συνεισφοράς που κατέβαλλαν για τη συμμετοχή τους στο κεφάλαιο της εταιρείας.

3.3 Εξέλιξη Επιχειρηματικής Πελατείας

Οι τράπεζες πριν μια δεκαετία λειτουργώντας σε ένα προκαθορισμένο και κεντρικά κατευθυνόμενο οικονομικό περιβάλλον δεν είχαν λόγο να δραστηριοποιηθούν στις θεσμικές αποφάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος και κάθε επιπλέον εξυπηρέτηση θεωρούνταν αντιοικονομική.

Κατά συνέπεια η επιχειρηματική χρηματοδότηση με τον κίνδυνο που περιλαμβάνει αποφεύγονταν σαν διαδικασία. Με την απελευθέρωση του τραπεζικού συστήματος που στην Ελλάδα αν και τυπικά ξεκίνησε το 1992, μόλις με την υιοθέτηση του κοινού νομίσματος (1.1.2002) ουσιαστικά προσαρμόστηκε στην ευρωπαϊκή πραγματικότητα, οι τράπεζες στην προσπάθειά τους να επιβιώσουν στο έντονο ανταγωνιστικό περιβάλλον άρχισαν να αλλάζουν την πολιτική τους και να στρέφονται στο κυνήγι των πωλήσεων για αποδοτικούς πελάτες.

Ακόμη, καθοριστικό ρόλο για την επιλογή της επιχειρηματικής πελατείας έπαιξε η δραματική μείωση των επιτοκίων τελευταία χρόνια. Ας θυμίσουμε ότι τα επιτόκια χορηγήσεων περίπου δεκατρία χρόνια πριν κυμαίνονταν στο 25% με τριμηνιαίο ανατοκισμό ενώ τα επιτόκια καταθέσεων κοντά στο 13% με εξαμηνιαίο ανατοκισμό. Σήμερα οι μέσες τιμές έχουν περίπου 6,5% και 2,5% αντίστοιχα.

Παρατηρούμε λοιπόν μια μείωση του περιθωρίου όπως αυτό ερμηνεύεται με αντίστοιχη απεικόνιση στα μικτά κέρδη των τραπεζών και ταυτόχρονα μία αύξηση των εξόδων εκσυγχρονισμού των τραπεζών.

Προκειμένου να μείνουν σταθερά τα τελικά κέρδη αναπόφευκτα, θα πρέπει να ανεβάσουν τα μεγέθη των πιστώσεων με ταυτόχρονη ανάπτυξη αξιόπιστου μηχανισμού ελέγχου της πιστοληπτικής ικανότητας των επιχειρήσεων ώστε να μη διακινδυνεύεται η τοποθέτηση κεφαλαίων από μέρους της τράπεζας και επομένως των καταθετών της

3.4 Ανάγκες Χρηματοδότησης των Επιχειρήσεων

Κάθε επιχείρηση έχει σαν στόχο την μεγιστοποίηση της αξίας της και μέσο για να το επιτύχει θέτει την πραγματοποίηση κερδών. Η διαδικασία αυτή απαιτεί ένα φάσμα πολύπλοκων ενεργειών από την πλευρά της διοίκησης της εταιρείας, όπως είναι η επίτευξη του επιθυμητού κύκλου εργασιών και η διαδικασία ανάπτυξης.

Για να πραγματοποιεί τις πωλήσεις της θα πρέπει να διαθέτει ρευστά διαθέσιμα, ώστε να είναι σε θέση να παρέχει πίστωση στους πελάτες της ή να προβαίνει στις αγορές πρώτων υλών και εμπορευμάτων.

Έτσι υπάρχουν συνεχείς ανάγκες οι οποίες εάν δεν καλύπτονται με τα ίδια κεφάλαια της επιχείρησης θα πρέπει να βρεθούν εναλλακτικοί τρόποι για την κάλυψή τους. Ο επικρατέστερος τρόπος χρηματοδότησης των επιχειρήσεων είναι ο τραπεζικός δανεισμός.

Παράλληλα οι επιχειρήσεις ενδιαφέρονται για την ανανέωση του μηχανολογικού τους εξοπλισμού ή της τεχνολογίας που διαθέτουν, την αγορά εγκαταστάσεων, την επέκταση των δραστηριοτήτων τους, προκειμένου να αναπτυχθούν ή να διατηρήσουν το μερίδιο αγοράς.

Σε αυτές τις περιπτώσεις μπορούν να καταφεύγουν στον τραπεζικό δανεισμό για τη χρηματοδότηση των επενδύσεων αυτών ακόμη και αν διαθέτουν τα απαραίτητα κεφάλαια, τα οποία συνήθως δια κρατούν για να αντιμετωπίζουν υποχρεώσεις βραχύτερου χαρακτήρα.

Υπάρχουν και περιπτώσεις οι οποίες οι επιχειρήσεις καταφεύγουν στις τράπεζες για να κάνουν χρήση της πίστης που τους προσφέρουν. Αυτό γίνεται στην περίπτωση που η τράπεζα εγγυάται για λογαριασμό του πελάτη της για την ανάληψη ενός έργου και την καλή αποπεράτωση αυτού.

ΜΕΡΟΣ Β

3.5 ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ (CORPORATE BANKING)

Με κριτήριο τη διάρκεια οι χρηματοδοτήσεις διακρίνονται σε βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες.

Βραχυπρόθεσμες Χρηματοδοτήσεις

Σχετικά με τη διάρκεια βραχυπρόθεσμες είναι κατά κανόνα οι χρηματοδοτήσεις για κεφάλαιο κίνησης. Εξοφλούνται συνήθως σε ένα διάστημα μέχρι τους 12μήνες, αν και ανάλογα με το συναλλακτικό κύκλωμα μπορούν να έχουν και μεγαλύτερη διάρκεια (συνήθως έως 3 χρόνια και ονομάζονται κεφάλαια κίνησης μονιμότερου χαρακτήρα).

Μακροπρόθεσμες Χρηματοδοτήσεις

Μακροπρόθεσμες είναι οι χρηματοδοτήσεις στις οποίες η Τράπεζα ορίζει διάρκεια αποπληρωμής τους πέραν του έτους. Τα δάνεια για την απόκτηση παγίων έχουν συνήθως διάρκεια μεγαλύτερη του έτους. Ο ακριβής καθορισμός της διάρκειας εξαρτάται από τη φύση του παγίου (ακίνητο ή μηχανολογικός εξοπλισμός) που πρόκειται να αποκτηθεί.

Παράγοντες που Προσδιορίζουν τις Ανάγκες σε Κεφάλαια Κίνησης μιας Επιχείρησης.

Το είδος εργασιών της επιχείρησης. Όταν ο κύκλος εργασιών απαιτεί μεγάλο χρονικό διάστημα τότε τα απαιτούμενα κεφάλαια κίνησης είναι και μεγαλύτερα.

Το ύψος των πωλήσεων. Αν μια επιχείρηση προβλέπει σημαντική αύξηση των πωλήσεων της θα αυξηθεί και η ζήτηση για κεφάλαια κίνησης.

Το κόστος πωληθέντων και ο χρόνος ρευστοποίησής τους. Αν οι πιστώσεις που χορηγούνται είναι υψηλές και δεδομένου ότι στο μικτό κέρδος περιλαμβάνονται οι διαφυγόντες τόκοι τότε η ανάγκη για κεφάλαια κίνησης είναι μεγάλη.

Η εποχικότητα. Είναι λογικό κάποιες επιχειρήσεις που έχουν εποχική δραστηριότητα όπως είναι οι κατασκηνώσεις ή οι ξενοδοχειακές μονάδες να χρειάζονται κεφάλαιο κίνησης για τους μήνες που δεν απασχολούνται προκειμένου να ετοιμαστούν για την δραστηριότητά τους, το οποίο και σταδιακά θα το εξοφλήσουν με την είσπραξη των απαιτήσεών τους.

Η φάση του επιχειρηματικού κύκλου. Ανάλογη με τη φάση του επιχειρηματικού κύκλου στην οποία βρίσκεται μια επιχείρηση θα είναι και η ανάγκη σε κεφάλαια κίνησης. Έτσι μια επιχείρηση που βρίσκεται στο στάδιο της ανάπτυξης είναι πιθανό, προκειμένου να αυξήσει το μερίδιό της στην αγορά, να χορηγεί μεγαλύτερη πίστωση ή εκπτώσεις στους πελάτες της και να έχει ανάγκη από αυξημένα κεφάλαια κίνησης.

Ο κίνδυνος υποτίμησης των αποθεμάτων. Υπάρχουν επιχειρήσεις οι οποίες εξαιτίας της βεβαιότητας υποτίμησης των προϊόντων που διακινούν, αν οι πωλήσεις τους δεν πραγματοποιηθούν σε ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, να υποστούν ζημίες αν αυτά παραμείνουν στην κατοχή τους (ως παράδειγμα μπορούμε να αναφέρουμε το κατάστημα γυναικείων ενδυμάτων, τους εμπόρους φρούτων και λαχανικών). Προκειμένου να προμηθευτούν με νέες αγορές πρώτων υλών ή εμπορευμάτων, εφόσον έχουν υποστεί κάποια ζημία θα χρειαστούν να συμπληρώσουν κεφάλαια κίνησης με κάποιο τραπεζικό δανεισμό.

Η ταχύτητα κυκλοφορίας των αποθεμάτων. Το μέγεθος αυτό προκύπτει αν διαιρέσουμε τον κύκλο εργασιών της επιχείρησης με τη μέση αξία αποθέματος και δείχνει πόσες φορές η επιχείρηση «γυρίζει» τα αποθέματά της κάθε χρόνο. Η καθυστέρηση ρευστοποίησης των εμπορευμάτων δημιουργεί ανάγκες για πρόσθετο δανεισμό σε κεφάλαια κίνησης (αυτό συμβαίνει όταν ο λόγος είναι μικρός).

Η ταχύτητα είσπραξης των απαιτήσεων. Το μέγεθος αυτό προκύπτει αν διαιρέσουμε τον κύκλο εργασιών της επιχείρησης με τη μέση αξία των απαιτήσεων. Η καθυστέρηση είσπραξης των απαιτήσεων είναι στενά συνδεδεμένη με το πρόβλημα ρευστότητας που αντιμετωπίζει η επιχείρηση. Στην περίπτωση που τα προβλήματα είναι προσωρινά ή που δεν οφείλονται σε αδυναμία των χρεωστών τότε θα χρειαστεί πρόσθετα κεφάλαια κίνησης (κάτι τέτοιο συμβαίνει όταν ο λόγος είναι μικρός).

Οι όροι της πίστωσης. Πρόκειται για έναν από τους σημαντικότερους λόγους δημιουργίας της ανάγκης σε κεφάλαια κίνησης. Αυτό συμβαίνει για παράδειγμα όταν μια επιχείρηση αγοράζει μετρητοίς και πουλάει με πίστωση ή πουλάει γενικότερα με μεγαλύτερη πίστωση από όσο της δίνουν οι προμηθευτές της.

Πίστωση με Ανοικτό (Αλληλόχρεο) Λογαριασμό

Οι χρηματοδοτήσεις αυτές έχουν σκοπό να καλύψουν βραχυπρόθεσμες αλλά ειδικότερα με τον όρο πίστωση εννοούμε την συμφωνία με την οποία ο ένας από τους συμβαλλόμενους έχει υποχρέωση να ενισχύσει προσωρινά την αγοραστική δύναμη του άλλου (Τράπεζα).

Ενώ με τον όρο ανοικτό (αλληλόχρεο) λογαριασμό, προσδιορίζεται η συναλλακτική σχέση μεταξύ των αντισυμβαλλόμενων μερών (Τράπεζα-Οφειλέτης) με βάση αμοιβαίες συμφωνίες και ωφελήματα.

Ο πελάτης συμφωνεί με την τράπεζα ένα όριο πίστωσης, μέχρι το οποίο θα μπορεί να λαμβάνει ποσά (χορηγήσεις) για την κάλυψη των αναγκών του. Το πιστωτικό όριο έχει διάρκεια συνήθως το έτος και αφού λήξει επαναπροσδιορίζεται η σκοπιμότητα της χρηματοδότησης. Στην σύμβαση ορίζεται ότι ο οφειλέτης υποχρεούται σε τακτά χρονικά διαστήματα (σήμερα ανά τρίμηνο) να εξοφλεί το ποσό των τόκων.

Επιθυμητό βέβαια για την τράπεζα είναι το ποσό της πίστωσης να αυξομειώνεται προκειμένου να υποδηλώνεται ότι ο λογαριασμός που αποτελεί μέρος του συναλλακτικού κυκλώματος του πελάτη δεν έχει παγιωθεί σε κάποιο ποσό και ανταποκρίνεται στους σκοπούς για τους οποίους αρχικά του έχει χορηγηθεί.

Οι συμβαλλόμενοι μεταξύ των άλλων συμφωνούν ότι οι αμοιβαίες πιστώσεις, και αξίζει να σημειωθεί ότι στην περίπτωση ύπαρξης καταλοίπου του λογαριασμού ο αλληλόχρεος λογαριασμός είναι επιθυμητός από τους πελάτες για τις οφειλές που θα προκύψουν από τις συναλλαγές τους, θα παρακολουθούνται σε ένα ή περισσότερους λογαριασμούς και θα απεικονίζονται με κονδύλια πιστώσεων ή χρεώσεων για να καταλήξουν στο κλείσιμο του λογαριασμού (από οποιαδήποτε αιτία) σε ένα και μόνο

απαιτητό κατάλοιπο που πάντα όταν αυτό υπάρχει αναλύεται σε κεφάλαιο, τόκους και έξοδα.

Χορήγηση Βιβλιαρίου Επιταγών

Χορήγηση βιβλιαρίου επιταγών αποτελεί μια **έμμεση χρηματοδότηση** υπό το βιβλιάριο επιταγών αποτελεί μια διευκόλυνση προς τους πελάτες της την έννοια ότι έστω και εάν ένας λογαριασμός δεν έχει τα διαθέσιμα κεφάλαια την στιγμή που κόβεται μια επιταγή να αποτελεί μέρος μιας εμπορικής συμφωνίας και να παρέχεται η διευκόλυνση για την πληρωμή της υποχρέωσης στο μέλλον (Πρόκειται για την λεγόμενη μεταχρονολογημένη επιταγή, η οποία ενώ βάσει εμπορικού δικαίου είναι πληρωτέα «επί τη εμφανίσει», συμφωνείται από όλους τους ενεχομένους του συστήματος - τράπεζα, εκδότη, οπισθογράφου να πληρώνεται την αναγραφόμενη ημερομηνία ή ελλείψει κεφαλαίων να επιδιώκεται η είσπραξη της για το δημερο που ακολουθεί από την ημερομηνία έκδοσής της, διαφορετικά σφραγίζεται και η απαίτηση διεκδικείται νομικά.) προκειμένου για τις συναλλαγές που πραγματοποιούν, να πληρώνουν με μεταχρονολογημένες επιταγές, με χρέωση του τραπεζικού τους λογαριασμού χωρίς να εμφανίζονται οι ίδιοι στην Τράπεζα.

Το κέρδος για την τράπεζα προέρχεται από τις προμήθειες για την χορήγηση του βιβλιαρίου καθώς και από το γεγονός ότι οι λογαριασμοί αυτοί συνήθως δεν φέρουν τόκο (άρα και η δυνατότητα να επωφελείται από την αξιοποίηση των χρηματικών υπολοίπων των λογαριασμών αυτών). Η ευχέρεια αυτή μπορεί να οδηγήσει σε χρέωση του λογαριασμού πέραν του κέρδους.

Χρηματοδότηση με Εγγύηση Αξιογράφα

Ορίζεται η μορφή χρηματοδότησης σύμφωνα με την οποία χορηγούνται δάνεια εγκεκριμένου ορίου και για το λόγο αυτό απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή, παρακολούθηση και εκχώρηση της ευχέρειας μόνο σε φερέγγυους πελάτες.

Βέβαια στην περίπτωση που ένας τραπεζικός λογαριασμός ενός πελάτη δεν έχει τα διαθέσιμα κεφάλαια και ο πελάτης «σφραγίζεται» κλείνει ο λογαριασμός του και η Τράπεζα δεν έχει άλλη υποχρέωση πλην της αναγγελίας του κλεισίματος και της σφράγισης επιταγής στο διατραπεζικό σύστημα παρακολούθησης. Κάτι τέτοιο όμως έχει άμεσο αντίκτυπο στην φήμη της Τράπεζας.

Εξαγωγικά Δάνεια

Οι εξαγωγικές επιχειρήσεις χρηματοδοτούνται με βραχυπρόθεσμα κεφάλαια κίνησης για την προετοιμασία και τη διενέργεια των εξαγωγών τους. Η διαδικασία που ακολουθούν είναι η ακόλουθη:

1. Αποδοχή Παραγγελίας εξωτερικού
2. Προετοιμασία των παραγγελλλόμενων προϊόντων
3. Φόρτωση και αποστολή των προϊόντων
4. Παραλαβή από τον οίκο του εξωτερικού
5. Μεσολαβεί ο προθεσμιακός διακανονισμός για την εξόφληση
6. Εξόφληση προϊόντων

Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι η επιχείρηση αναζητά ρευστότητα στη φάση της παραγωγής, στη φάση της φόρτωσης ή στη φάση του προθεσμιακού διακανονισμού. Στην πρώτη φάση η τράπεζα διαπιστώνει την ύπαρξη παραγγελιών από το εξωτερικό και χρηματοδοτεί κατά ένα ποσοστό το ύψος της παραγγελίας (συνήθως κυμαίνεται στο 70%-80%).

Ουσιαστικά δεν υπάρχει εξασφάλιση κατά την χρηματοδότηση αυτή, δεδομένου ότι η παραγγελία ενδέχεται να ακυρωθεί. Στη δεύτερη φάση, μετά τη φόρτωση των εμπορευμάτων δηλαδή, η τράπεζα μπορεί να ενεχυριάζει τα φορτωτικά έγγραφα και για αυτά χρηματοδοτεί την επιχείρηση με ένα ποσό της τάξης 80%-90% της αξίας των φορτωτικών εγγράφων.

Στη φάση αυτή και εφόσον η πίστωση καλύπτεται με εγγυητική ή ενέγγυα πίστωση φερέγγυας τράπεζας, υφίσταται ουσιαστική εξασφάλιση. Στην τρίτη φάση κατά την

οποία η συμφωνία του πελάτη περιλαμβάνει προθεσμιακό διακανονισμό απαιτείται για την χορήγηση πίστωση η ύπαρξη εγγυητικής επιστολής φερέγγυας τράπεζας.

Πάντως ο ιδιαίτερος χαρακτήρας των εξαγωγικών δανείων εγκυμονεί κινδύνους για την Τράπεζα που μπορεί να προέρχονται από : την κακοπιστία του αγοραστή , το πιθανώς διαφορετικό νομικό πλαίσιο που ισχύει στη χώρα του αγοραστή και πρέπει εκ των προτέρων να ελεγχθεί ο συναλλαγματικός κίνδυνος και άλλα απρόβλεπτα γεγονότα.

Για τους λόγους αυτούς πρέπει να ελέγχεται η φερεγγυότητα του εξαγωγέα πιστούχου, η δυνατότητα να ανταποκριθεί στην παραγγελία καθώς και να γίνει η κατά δύναμη συλλογή πληροφοριών για τον αγοραστή. Παρακάτω για την καλύτερη κατανόηση παρατίθεται η έννοια της Ενέγγυου Πίστωσης.

Τραπεζική Ενέγγυος Πίστωση

Τραπεζική ενέγγυα πίστωση ονομάζεται η γραπτή υπόσχεση που απευθύνεται από την τράπεζα του αγοραστή-εντολέα (εκδότρια τράπεζα) προς τον πωλητή-δικαιούχο, ότι θα του καταβάλει συγκεκριμένο ποσό σε συγκεκριμένη προθεσμία με την παράδοση εκ μέρους του συγκεκριμένων εγγράφων και την τήρηση συγκεκριμένων όρων και προθεσμιών.

Το Επενδυτικό Δάνειο

Χρηματοδοτήσεις για Πάγιες Εγκαταστάσεις και Αγορά Εξοπλισμού

Ο έντονος ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων, το υψηλό κόστος του ανθρώπινου δυναμικού και κυρίως οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις καθιστούν αναγκαία τη διαρκή ανανέωση και τον εκσυγχρονισμό των παγίων μέσων που έχουν στη διάθεσή τους οι επιχειρήσεις.

Ειδικά για τις μεταποιητικές επιχειρήσεις, οι επενδυτικές αποφάσεις διαμορφώνουν σε μεγάλο βαθμό το κόστος παραγωγής, την ποιότητα του προϊόντος και τη διάρκεια του παραγωγικού κύκλου, παράγοντες που καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό τη βιωσιμότητα της επιχείρησης.

Ο διαρκής εκσυγχρονισμός των παγίων απαιτεί συνήθως την απασχόληση σημαντικών κεφαλαίων, η απόδοση των οποίων δεν είναι άμεση αλλά κατανέμεται κατά κανόνα σε όλη τη διάρκεια της ύπαρξής τους μέσα στην επιχείρηση.

Για το λόγο αυτό, οι επιχειρηματίες, προκειμένου να μην απασχολούν τα ίδια κεφάλαια είτε γιατί δεν τα διαθέτουν είτε γιατί τους είναι απαραίτητα για την πραγματοποίηση του κύκλου εργασιών τους ή γενικά τα τοποθετούν σε κάποια επένδυση που τους αποφέρει υψηλότερη απόδοση, καταφεύγουν στον τραπεζικό δανεισμό.

Οι τράπεζες με τη σειρά τους ελέγχουν το κόστος της προτεινόμενης επένδυσης και τη σκοπιμότητά της υπό την έννοια του κατά πόσο η συμβολή της συγκεκριμένης επένδυσης στα αποτελέσματα της επιχείρησης θα είναι τέτοια ώστε αφού αφαιρεθεί το δάνειο και οι τόκοι του, το ποσό που μένει μεταφράζεται σε όφελος για την επιχείρηση.

Η διάρκεια των δανείων αυτών κατανέμεται ανάλογα με το ρυθμό απόδοσης της επένδυσης και είναι κατά κανόνα μακροπρόθεσμη. Λόγω του μεγάλου χρονικού ορίζοντα εμπεριέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο σε σχέση με τα βραχυπρόθεσμα δάνεια και για το λόγο αυτό λαμβάνονται εμπράγματα εξασφαλίσεις (δέσμευση του παγίου στοιχείου που είναι το αντικείμενο της επένδυσης υπέρ της Τράπεζας).

Το ύψος του δανείου είναι υπό διαπραγμάτευση αλλά κυμαίνεται κυρίως στο 80% του συνολικού ποσού της επένδυσης, έτσι ώστε να συμμετέχει και η επιχείρηση με ίδια κεφάλαια. Πρέπει να σημειωθεί ότι τα δάνεια αυτά συνίστανται για τις περισσότερες ώριμες και καλά θεμελιωμένες στην αγορά επιχειρήσεις. Η αποπληρωμή των μακροπρόθεσμων δανείων, γίνεται συνήθως σύμφωνα με ένα προαποφασισμένο χρονοδιάγραμμα και τοκίζονται με κάποιο σταθερό επιτόκιο.

Για την αξιολόγηση των χρηματοδοτήσεων για πάγιες εγκαταστάσεις και εξοπλισμό λαμβάνονται υπόψη τα παρακάτω κριτήρια: Ο σκοπός της επένδυσης. Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της επένδυσης. Οι προτεινόμενες εξασφαλίσεις. Η προβλεπόμενη δραστηριότητα και τα αποτελέσματα. Η εξασφάλιση ίδιας συμμετοχής.

Εγγυητικές Επιστολές

Η εγγυητική επιστολή είναι μια ετεροβαρής σύμβαση, προβλέπει δηλαδή υποχρεώσεις για τον εγγυητή και δικαιώματα για το δικαιούχο, αφού παρέχει εγγύηση ή αλλιώς την πίστη που έχει στην αγορά.

Με άλλα λόγια η τράπεζα αξιοποιεί ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο, την φερεγγυότητά της στην αγορά, έναντι προμήθειας την οποία λαμβάνει ανά αδιαίρετο τρίμηνο. Για την παροχή της υπηρεσίας αυτής, ανάλογα πάντα και με το είδος της εγγυητικής επιστολής, λαμβάνεται εγγύηση, η οποία μπορεί να προέρχεται είτε από τον πελάτη της είτε από το Δημόσιο.

Πρόκειται για μία ιδιαίτερα επιθυμητή εργασία για τις τράπεζες δεδομένου ότι χωρίς την απασχόληση κεφαλαίων, όπως συμβαίνει με τις άλλες χρηματοδοτήσεις, πραγματοποιούνται σημαντικά κέρδη. Επίσης επιτυγχάνεται και η προσέλκυση άλλων παράλληλων εργασιών.

Για την έκδοση μιας εγγυητικής επιστολής δημιουργείται μια τριμερής σχέση με εμπλεκόμενα μέρη τον Εγγυητή, που είναι η τράπεζα που εκδίδει την εγγυητική επιστολή, τον Εντολέα ή Πρωτοφειλέτη που είναι εκείνος υπέρ του οποίου εκδίδεται η εγγυητική επιστολή και τον Δικαιούχο ή Δανειστή που είναι το πρόσωπο που τελικά διασφαλίζεται με την έκδοση της εγγυητικής επιστολής.

Η εγγυητική επιστολή είναι προϊόν της συναλλακτικής πρακτικής και δεν υπάρχει ειδική νομοθετική ρύθμιση, δεδομένου ότι καλύπτεται από τα άρθρα 847-870 του Αστικού Κώδικα περί εγγύησης. Οι Εγγυητικές Επιστολές μπορούν να διακριθούν ανάλογα με χρονική διάρκεια που ισχύουν σε : Τακτής λήξης και Αορίστου χρόνου. Οι τράπεζες αποφεύγουν έκδοση εγγυητικών επιστολών με αόριστη λήξη. Επίσης, με υπουργική απόφαση καθορίζεται το ανώτατο όριο στο οποίο μπορεί να φθάσει το συνολικό ποσό των εγγυητικών επιστολών κάθε τράπεζας και βεβαιώνεται στο κάτω μέρος του σώματος της εγγυητικής επιστολής. Με τη μελέτη περίπτωσης που περιγράφεται παρακάτω θα γίνει μια προσπάθεια κατανόησης της έννοιας της εγγυητικής επιστολής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

4.1 Ορισμός:

Επιχειρηματικότητα είναι η προσπάθεια μετατροπής της πρωτοβουλίας σε αποτέλεσμα και από αυτή τη διαδικασία να προκύψει και οικονομικό κέρδος. Περιλαμβάνει σαν βήματα την καινοτομία, την ηγεσία, τη διαχείριση και την ανάπτυξη της πρωτοβουλίας.

Στην Ελλάδα θεωρείται από επιχειρηματικούς και οικονομικούς κύκλους αναγκαίο να γίνει μια προσπάθεια ένταξη της στην εκπαίδευση, με το σκεπτικό πως βοηθάει στην ανάπτυξη της παιδείας, της οικονομίας και της κοινωνίας.

Υπάρχουν οργανισμοί που προάγουν την επιχειρηματικότητα σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο, όπως το JCI, η JADE, η EUROPEN και άλλοι. Νέες μορφές επιχειρηματικότητας είναι η κοινωνική επιχειρηματικότητα, κ.α.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η επιχειρηματικότητα χωρίς την ανταγωνιστικότητα δεν μπορεί να υπάρξει σε ένα συναρθρωμένο οικονομικό πλαίσιο που να οδηγεί σε ανάπτυξη και κοινωνική ευημερία.

Η επιχειρηματικότητα με τη σειρά της αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της ανταγωνιστικότητας και με τον τρόπο αυτό της μακροχρόνιας οικονομικής ανάπτυξης.

Καινοτομία θα πρέπει να υπάρχει στην παραγωγή, στην εφαρμογή των νέων τεχνολογιών στο εργασιακό περιβάλλον της επιχείρησης, στην εισαγωγή νέων προϊόντων και στην υιοθέτηση πρωτοπόρων μεθόδων στη διοίκηση και στην προβολή της επιχείρησης. Είναι σαφές ότι χωρίς οικονομική ανάπτυξη δεν μπορεί να λυθεί κανένα μεγάλο πρόβλημα της χώρας και χωρίς την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία δεν μπορεί να υπάρξει ανάπτυξη.

Με τη σειρά της η επιχειρηματικότητα απαιτεί ένα υγιές οικονομικό περιβάλλον το οποίο συνίσταται στα εξής:

- * Προβλέψιμη μακροοικονομική πολιτική.
- * Χαμηλό κόστος δανεισμού.
- * Χαμηλή φορολογία.
- * Περιορισμό στους ελέγχους των τιμών και των παρεμβάσεων.
- * Έμφαση στη γενικότερη πολιτική που αφορά την παιδεία, την έρευνα-τεχνολογία και την καινοτομία.

Η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και η οικονομική ανάπτυξη απαιτούν να είναι γνωστοί και ξεκάθαροι οι κανόνες του επιχειρηματικού παιχνιδιού χωρίς ανατροπές, παλινωδίες και καθυστερήσεις, όπως στην προηγούμενη δεκαετία που υπήρξε από πολλές απόψεις μια δεκαετία χαμένων ευκαιριών για την ελληνική οικονομία.

Λίγες επιχειρήσεις είναι εκείνες που βρίσκονται στην πρωτοπορία της έρευνας-τεχνολογίας, γεγονός που δημιουργεί τις προϋποθέσεις της οικονομικής ανάπτυξης, τη διαδικασία της δημιουργικής καταστροφής.

Οι υπόλοιπες επιχειρήσεις όμως είναι σε θέση να υιοθετήσουν τις νέες πρακτικές, να τις μιμηθούν και έτσι να οδηγήσουν την οικονομία σε μια σταθερή πορεία οικονομικής ανάπτυξης.

Είναι λοιπόν σαφές ότι οι συνθήκες που ευνοούν την επιχειρηματικότητα είναι ακριβώς εκείνες που ευνοούν την ανταγωνιστικότητα και τη μακροχρόνια ανάπτυξη της οικονομίας. Και οι συνθήκες αυτές είναι ακριβώς η ύπαρξη ενός υγιούς οικονομικού περιβάλλοντος.

Δεν είναι άσκοπο στην κατεύθυνση αυτή να συνεργασθεί το ΕΒΕΑ με τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας για την εισαγωγή του μαθήματος της Επιχειρηματικότητας στα πανεπιστήμια, όπως γίνεται ήδη για παράδειγμα στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Η Παιδεία αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο όχι μόνο της οικονομικής ανάπτυξης αλλά και της ίδιας της μεταστροφής της ελληνικής κοινωνίας στην κατεύθυνση ενός κλίματος ευνοϊκού για την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία. Αυτό θα αποτελέσει τη βάση για ευρύτερες αλλαγές στην ελληνική κοινωνία και οικονομία.

4.2 Ορισμός των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων Επιχειρήσεων

Ο ορισμός των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων έγινε, προκειμένου να εκτιμηθεί καλύτερα η οικονομική πραγματικότητα των επιχειρήσεων αυτών. Ο ορισμός των επιχειρήσεων σε σχέση με τον αριθμό των απασχολούμενων ατόμων και τον κύκλο εργασιών ή το σύνολο ισολογισμού έχει σημασία για τον καθορισμό των επιχειρήσεων-δικαιούχων στα προγράμματα ή τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προορίζονται συγκεκριμένα για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

4.2.1 ΠΡΑΞΗ

Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων [Επίσημη Εφημερίδα L 124 της 20.05.2003].

4.2.2 ΣΥΝΟΨΗ

Ο ορισμός των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων έγινε, προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι οικονομικές εξελίξεις που έλαβαν χώρα μετά το 1996 όπως πχ ο πληθωρισμός και αύξηση της παραγωγικότητας, καθώς και η εμπειρία που αποκτήθηκε. Στόχος είναι να αποφευχθεί ενδεχόμενη εκμετάλλευση των μηχανισμών υποστήριξης των εν λόγω επιχειρήσεων από επιχειρήσεις που διαθέτουν μεγαλύτερη οικονομική δύναμη από τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις.

4.3 Πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις

Οι πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις ορίζονται με βάση τον αριθμό των απασχολούμενων ατόμων και τον κύκλο εργασιών τους ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού τους.

Ως μεσαία επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 250 εργαζομένους και της οποίας ο κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατ. ευρώ ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατ. ευρώ.

Ως μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους και ο κύκλος εργασιών της ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατ. ευρώ.

Ως πολύ μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 10 εργαζομένους και της οποίας ο κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατ. ευρώ.

Ανεξάρτητες, συνεργαζόμενες, συνδεδεμένες επιχειρήσεις

Ο νέος ορισμός των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων προσδιορίζει τους τύπους των επιχειρήσεων. Κάνει διάκριση μεταξύ τριών τύπων επιχειρήσεων σε συνάρτηση με το είδος της σχέσης που αυτές διατηρούν με άλλες επιχειρήσεις όσον αφορά τη συμμετοχή στο κεφάλαιο, το δικαίωμα ψήφου ή το δικαίωμα άσκησης κυρίαρχης επιρροής:

ανεξάρτητες επιχειρήσεις·

συνεργαζόμενες επιχειρήσεις·

συνδεδεμένες επιχειρήσεις.

Οι ανεξάρτητες επιχειρήσεις είναι η πλέον συχνή περίπτωση. Πρόκειται απλώς για όλες τις επιχειρήσεις που δεν ανήκουν σε κανέναν από τους δύο άλλους τύπους επιχειρήσεων (συνεργαζόμενες ή συνδεδεμένες). Μια επιχείρηση είναι ανεξάρτητη αν:

δεν διαθέτει συμμετοχή 25% ή περισσότερο σε άλλη επιχείρηση· δεν κατέχεται άμεσα κατά 25% ή περισσότερο από άλλη επιχείρηση ή δημόσιο οργανισμό ή από κοινού από περισσότερες επιχειρήσεις συνδεδεμένες μεταξύ τους ή από δημόσιους οργανισμούς, εκτός ορισμένων εξαιρέσεων· δεν συντάσσει ενοποιημένους λογαριασμούς και δεν περιλαμβάνεται στους λογαριασμούς μιας επιχείρησης η οποία συντάσσει ενοποιημένους λογαριασμούς και δεν είναι κατά συνέπεια συνδεδεμένη επιχείρηση.

Μια επιχείρηση μπορεί να συνεχίσει να θεωρείται ανεξάρτητη εάν το όριο του 25% καλυφθεί ή ξεπεραστεί, όταν πρόκειται για ορισμένες κατηγορίες επενδυτών, όπως οι «επιχειρηματικοί άγγελοι» («business angels»).

Ως συνεργαζόμενες επιχειρήσεις ορίζονται οι επιχειρήσεις οι οποίες δημιουργούν σημαντικές χρηματοοικονομικές εταιρικές σχέσεις με άλλες επιχειρήσεις, χωρίς η μία να μπορεί να ασκεί άμεσο ή έμμεσο ουσιαστικό έλεγχο στην άλλη.

Συνεργαζόμενες είναι οι επιχειρήσεις οι οποίες δεν είναι ανεξάρτητες, αλλά ούτε συνδέονται μεταξύ τους. Μια επιχείρηση είναι «συνεργαζόμενη» με μια άλλη επιχείρηση όταν:

-κατέχει συμμετοχή μεταξύ 25% και κάτω του 50% σε αυτήν.

-αυτή η άλλη επιχείρηση έχει συμμετοχή μεταξύ 25% και κάτω του 50% στην αιτούσα επιχείρηση.

-η αιτούσα επιχείρηση δεν καταρτίζει ενοποιημένους λογαριασμούς στους οποίους να περιλαμβάνεται η εν λόγω άλλη επιχείρηση και δεν περιλαμβάνεται μέσω ενοποίησης στους λογαριασμούς εκείνης ή μιας επιχείρησης που συνδέεται με αυτή την τελευταία.

Οι συνδεδεμένες επιχειρήσεις αντιστοιχούν στην οικονομική κατάσταση επιχειρήσεων οι οποίες αποτελούν μέρος μιας ομάδας, μέσω του άμεσου ή έμμεσου ελέγχου της

πλειοψηφίας του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου (συμπεριλαμβανομένων και μέσω των συμφωνιών ή, σε ορισμένες περιπτώσεις, μέσω μετόχων που είναι φυσικά πρόσωπα) ή μέσω της εξουσίας άσκησης κυρίαρχης επιρροής σε μια επιχείρηση.

Πρόκειται λοιπόν για σπανιότερες περιπτώσεις που διακρίνονται γενικά κατά τρόπο ιδιαίτερα σαφή από τους δύο προηγούμενους τύπους. Στο πλαίσιο της μέριμνας αποφυγής δυσχερειών ερμηνείας από μέρους των επιχειρήσεων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προσδιόρισε αυτό τον τύπο επιχειρήσεων συμπεριλαμβάνοντας, όταν αυτές προσαρμόζονται στο αντικείμενο του ορισμού, τις προϋποθέσεις που δίνονται από το πρώτο άρθρο της οδηγίας 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τους ενοποιημένους λογαριασμούς, το οποίο εφαρμόζεται από πολλών ετών.

Μια επιχείρηση γνωρίζει λοιπόν κατά γενικό κανόνα κατά τρόπο άμεσο ότι οφείλει, δυνάμει της εν λόγω οδηγίας να καταρτίσει ενοποιημένους λογαριασμούς ή ότι περιλαμβάνεται μέσω ενοποίησης στους λογαριασμούς μιας επιχείρησης η οποία οφείλει να καταρτίζει τέτοιους ενοποιημένους λογαριασμούς.

4.4 Αριθμός απασχολούμενων ατόμων για τον ορισμό των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων

Ο αριθμός των απασχολούμενων ατόμων αντιστοιχεί στον αριθμό ετήσιων μονάδων εργασίας, δηλαδή στον αριθμό εργαζομένων πλήρους απασχόλησης που εργάστηκαν στην εξεταζόμενη επιχείρηση ή για λογαριασμό αυτής επί ολόκληρο το υπόψη έτος. Τα άτομα που δεν εργάστηκαν ολόκληρο το έτος ή οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης αντιστοιχούν σε κλάσματα των ΕΜΕ. Οι μαθητευόμενοι ή οι σπουδαστές που βρίσκονται σε επαγγελματική εκπαίδευση ή η διάρκεια των αδειών μητρότητας δεν συνυπολογίζονται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΛΟΙΠΕΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

5.1 Factoring

5.1.1 Έννοια του Factoring

Το factoring είναι μία μορφή χρηματοδότησης που εξασφαλίζεται με απαιτήσεις (γραμμάτια εισπρακτέα). Η σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων καταρτίζεται εγγράφως μεταξύ ενός κατά κύριο επάγγελμα προμηθευτή αγαθών ή υπηρεσιών (πωλητή) και ενός πράκτορα επιχειρηματικών απαιτήσεων (factor), ο οποίος αναλαμβάνει να παρέχει στον προμηθευτή, για το διάστημα που συμφωνείται, έναντι αμοιβής, υπηρεσίες σχετικές με την παρακολούθηση και είσπραξη μιας ή μέρους ή του συνόλου των απαιτήσεων του προμηθευτή από συμβάσεις πώλησης αγαθών ή παροχής υπηρεσιών σε τρίτους ή εκτέλεσης έργων.

Η δραστηριότητα αυτή μπορεί να ασκηθεί μόνο από τράπεζες που έχουν εγκατασταθεί και λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα και ανώνυμες Εταιρείες με αποκλειστικό σκοπό την άσκηση της δραστηριότητας αυτής.

Η διαφορά με την δανειοδότηση, με εγγύηση τις απαιτήσεις, έγκειται στο ότι στην περίπτωση αυτή, η επιχείρηση δεν δανείζεται θέτοντας ως εγγύηση τις απαιτήσεις της, αλλά τις πουλάει με κάποια έκπτωση, λαμβάνοντας μετρητά.

Με βάση σχετική σύμβαση, ο προμηθευτής αγαθών ή υπηρεσιών εκχωρεί στον ειδικό φορέα (factor) απαιτήσεις έναντι των πελατών του αντί αμοιβής. Ο factor αναλαμβάνει την υποχρέωση να παρέχει στον εκχωρητή το σύνολο ή μέρος των παρακάτω κυρίως υπηρεσιών: αξιολόγηση της φερεγγυότητας των οφειλετών, προστασία κατά του πιστωτικού κινδύνου, παροχή εγγυήσεων, λογιστική παρακολούθηση και διαχείριση των λογαριασμών των πελατών, είσπραξη των απαιτήσεων και βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση μέσω της προεξόφλησης των εκχωρουμένων απαιτήσεων.

Ο αγοραστής των απαιτήσεων -factor- καθίσταται κύριος αυτών και αναλαμβάνει υπό προϋποθέσεις την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου της επιχείρησης. Υπηρεσίες factoring παρέχονται από εξειδικευμένες Εταιρείες ή τμήματα τραπεζών.

Ο factor, επίσης, έχει το δικαίωμα να επιλέξει τους λογαριασμούς των πελατών που πρόκειται να αγοράσει. Ο factor θα αναλύσει προσεκτικά την ποιότητα και την αξία των απαιτήσεων του κάθε πελάτη με αξιοποίηση των οποιοδήποτε συναλλακτικών στοιχείων έχει στη διάθεσή της η εταιρεία και θα καθορίσει τα πιστωτικά όρια για κάθε πελάτη.

Οι εταιρείες factoring, αποφεύγουν την πρακτόρευση πολύπλοκων αγαθών και υπηρεσιών, αγαθών που είναι ευπαθή ή έχουν υψηλό ποσοστό φύρας καθώς και των αγαθών που απαιτούν συντήρηση. Αντίθετα, επιδιώκουν την ανάληψη απαιτήσεων σε βιομηχανικά προϊόντα, διαρκή καταναλωτικά αγαθά, έτοιμα ενδύματα, έπιπλα και άλλα παρόμοια φύσης προϊόντα.

5.1.2 Πλεονεκτήματα – Μειονεκτήματα Factoring

Το factoring, ομολογουμένως, δεν είναι και η πιο φθηνή λύση για την απόκτηση κεφαλαίου, (είναι περισσότερο ακριβό απ' ότι ένα δάνειο) αλλά παρέχει υπηρεσίες που ωφελούν ιδιαίτερα την παραγωγική και αποδοτική ανάπτυξη της επιχείρησης.

Τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα είναι τα ακόλουθα : Η αξιολόγηση από την εταιρεία factoring της πιστοληπτικής ικανότητας των υφιστάμενων και νέων αγοραστών,

εξυγιάνει το πελατολόγιο της επιχείρησης και δημιουργεί συνθήκες καλής εισπραξιμότητας των σχετικών τιμολογίων.

Έτσι, η επιχείρηση αναπροσαρμόζει έγκαιρα την πιστωτική της πολιτική και συγκεντρώνεται απερίσπαστη στην ανάπτυξη των εργασιών της. Η ανάληψη από την εταιρεία factoring της είσπραξης των τιμολογίων, βελτιώνει τη συμπεριφορά των οφειλετών σε ότι αφορά την εξόφληση των υποχρεώσεών τους, με αποτέλεσμα την έγκαιρη ρευστοποίηση των εισπρακτέων τιμολογίων της επιχείρησης.

Η ανάθεση της διαχείρισης και λογιστικής παρακολούθησης των εμπορικών απαιτήσεων στην εταιρεία factoring μειώνει σημαντικά τα λειτουργικά κόστη της συνεργαζόμενης επιχείρησης.

Η χρηματοδότηση της επιχείρησης από την εταιρεία factoring στηρίζεται στο αξιολογημένο πελατολόγιο της και έτσι δεν απαιτείται παροχή πρόσθετων ασφαλειών. Επιπλέον, συνδέεται απόλυτα με τον κύκλο εργασιών της και μπορεί να αυξάνεται ανάλογα με αυτόν, κάτι που εξασφαλίζει συνεχή ρευστότητα, η οποία αποτελεί ισχυρό διαπραγματευτικό «χαρτί» για την επίτευξη ευνοϊκών συμφωνιών με τους προμηθευτές της.

Η ανάληψη του πιστωτικού κινδύνου από την εταιρεία factoring διασφαλίζει την αποφυγή επισφαλειών, γεγονός που διευκολύνει τον οικονομικό σχεδιασμό της επιχείρησης, εγγυάται την ανάπτυξή της, ενώ παράλληλα βελτιώνει την εικόνα του ισολογισμού της και την πιστοληπτική ικανότητά της, δεδομένου ότι η λαμβανόμενη προκαταβολή έναντι της αξίας των τιμολογίων δεν εμφανίζεται στις υποχρεώσεις της.

Γενικότερα η χρήση των υπηρεσιών factoring δίνει τη δυνατότητα στην επιχείρηση να εκλογικεύσει την οργανωτική και λειτουργική δομή της, να περιορίζει το κόστος της, να βελτιώνει την ανταγωνιστικότητά της και να επικεντρώνει την προσοχή και δράση της στη συνεχή ανάπτυξή της.

Ως μειονεκτήματα της χρηματοδότησης μέσω factoring είναι:

Το υψηλό κόστος χρηματοδότησης, κυρίως όταν τα τιμολόγια είναι πάρα πολλά και μικρής σχετικά αξίας. Σε περίπτωση πώλησης των απαιτήσεων, δεν παρουσιάζονται

στο κυκλοφορούν ενεργητικό του ισολογισμού της επιχείρησης τα πιο ρευστά ενεργητικά της στοιχεία, με πιθανή συνέπεια οι προμηθευτές της να διστάζουν να χορηγούν εμπορικές πιστώσεις.

Οι επιχειρήσεις που ενδείκνυται να κάνουν χρήση των υπηρεσιών factoring έχουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: 1) Παρουσιάζουν αναπτυσσόμενη και κερδοφόρα δραστηριότητα. 2) Πραγματοποιούν πωλήσεις με βραχυπρόθεσμη πίστωση. 3) Έχουν ευρύ αριθμό πελατών με επαναληπτική και καλή αγοραστική συμπεριφορά. 4) Εκδίδουν τιμολόγια με σημαντική μέση αξία.

5.1.3 Leasing (Χρηματοδοτική Μίσθωση)

Ο θεσμός του Leasing, σαν τεχνική χρηματοδότησης, έχει καθιερωθεί διεθνώς τις τελευταίες δεκαετίες. Παρά τις διαφορές που υπάρχουν μεταξύ των διαφόρων μορφών Leasing, η κεντρική ιδέα παραμένει πάντα η ίδια: η απόκτηση της χρήσης κεφαλαιουχικών αγαθών, κινητών ή ακίνητων, με ολική χρηματοδότηση της αξίας τους χωρίς την ανάγκη άμεσης εκταμίευσης εκ μέρους του επενδυτή.

Κύριο γνώρισμα του leasing ή βασικό στοιχείο διαφοροποίησής του από τον τραπεζικό δανεισμό είναι το γεγονός ότι το μίσθωμα εκπίπτει ως έξοδο.

Με το Leasing μια επιχείρηση ή ένας επαγγελματίας μισθώνει ένα κινητό αντικείμενο ή ένα ακίνητο, καταβάλλοντας μια περιοδική αμοιβή, μίσθωμα, στους εκμισθωτές, ώστε να το χρησιμοποιεί για επαγγελματική χρήση για ένα καθορισμένο χρονικό διάστημα και η διασφάλιση της αποπληρωμής προέρχεται κυρίως από το ίδιο αγαθό που τίθεται ή βρίσκεται ήδη στην κατοχή και χρήση του.

Πρακτικά ο πελάτης διαλέγει τον εξοπλισμό που χρειάζεται και υποβάλλει το αίτημά του στην εταιρεία leasing προτείνοντας τον προμηθευτή που προτιμά. Η εταιρεία leasing (εκμισθωτής), αν εγκρίνει το αίτημα, αναλαμβάνει να αγοράσει τον εξοπλισμό που επιλέγει ο πελάτης (μισθωτής) και στη συνέχεια τον μισθώνει σ' αυτόν έναντι κάποιου μισθώματος για συγκεκριμένη χρονική περίοδο.

Ο μισθωτής είναι υπεύθυνος για την παραλαβή, καλή λειτουργία και συντήρηση του εξοπλισμού και για κάθε ζήτημα που σχετίζεται με αυτόν. Τα συναλλασσόμενα μέρη είναι τρία: ο κατασκευαστής του πάγιου στοιχείου, ο εκμισθωτής (lessor), που αγοράζει το πάγιο στοιχείο και κατέχει την ιδιοκτησία και ο μισθωτής (lessee), που αποκτά το δικαίωμα χρήσης της ιδιοκτησίας με αντάλλαγμα μία ή περισσότερες πληρωμές (lease or rental payments).

Με το τέλος της περιόδου αυτής ο μισθωτής έχει τις εξής δυνατότητες: να ανανεώσει τη μίσθωση, να εξαγοράσει το αντικείμενο έναντι συμβολικού τιμήματος, να επιστρέψει το αντικείμενο στον εκμισθωτή. Μπορούμε να διακρίνουμε διάφορες κατηγορίες παγίων στοιχείων που χρησιμοποιούνται στη μέθοδο Leasing:

Κινητά πάγια στοιχεία που αναφέρονται κυρίως στο μηχανολογικό εξοπλισμό όπως μηχανήματα βιομηχανικών μονάδων, εργαλεία κάθε είδους, ηλεκτρονικοί υπολογιστές, μηχανές γραφείου, γεωργικά, οικοδομικά εργαλεία, εξοπλισμός ξενοδοχείων, εργαστηριακός εξοπλισμός, μέσα μαζικής μεταφοράς.

Ακίνητα πάγια στοιχεία που περιλαμβάνουν γη (οικόπεδα, καλλιεργήσιμες εκτάσεις), γήπεδα και κτίρια κάθε είδους, βιομηχανικές και βιοτεχνικές εγκαταστάσεις, θερμοκήπια, συσκευαστήρια, αποθήκες.

Εμπεπηγμένα πάγια στοιχεία όπου θεωρούνται τα μηχανήματα που είναι μπηγμένα μέσα στο έδαφος και δεν ανήκουν στις δύο προηγούμενες κατηγορίες.

Άλλα πάγια στοιχεία που δεν εντάσσονται στις προηγούμενες κατηγορίες όπως τα αεροπλάνα που ανάλογα με το μέγεθος θεωρούνται κινητά ή ακίνητα.

Πλεονεκτήματα του Leasing

Μπορεί να υποστηριχθεί ότι τα πλεονεκτήματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης αντισταθμίζουν με τα μειονεκτήματα για μια επιχείρηση. Συνεπώς, το Leasing αποτελεί εναλλακτική και συμπληρωματική μορφή χρηματοδότησης και καλύπτει χρηματοδοτικές ανάγκες εκεί που δεν μπορεί να καλύψει ο παραδοσιακός δανεισμός. Τα οφέλη στο Leasing προσδιορίζονται από τα εξής:

Τα μισθώματα που καταβάλλονται στην εταιρεία Leasing για τον εξοπλισμό και το τμήμα των μισθωμάτων που αφορά σε κτίριο, θεωρούνται δαπάνες και **μειώνουν το φορολογητέο εισόδημα.**

Η επιχείρηση και ο επαγγελματίας μπορούν να χρησιμοποιήσουν άμεσα τον εξοπλισμό/ακίνητο που έχουν επιλέξει, καθώς **η εταιρεία leasing καλύπτει μέχρι και το 100% της αξίας της επένδυσης**, περιλαμβανομένου του ΦΠΑ στην περίπτωση κινητού εξοπλισμού. Ο επενδυτής μπορεί να επιτύχει **καλύτερους όρους προμήθειας εξοπλισμού ή απόκτησης επαγγελματικού ακινήτου**, καθώς η αξία τους εξοφλείται άμεσα τοις μετρητοίς.

Η **διάρκεια της μίσθωσης και το ύψος του μισθώματος ορίζονται σύμφωνα με τις οικονομικές δυνατότητες της επιχείρησης**, αφού ληφθούν υπόψη και τυχόν ειδικοί παράγοντες.

Η πραγματοποίηση επένδυσης σε καινούριο εξοπλισμό μέσω leasing από νέες ή υφιστάμενες επιχειρήσεις μπορεί **να συνδυαστεί με τα οφέλη που προκύπτουν από την υπαγωγή της στον αναπτυξιακό νόμο**, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις που ορίζονται από αυτόν.

Μετά τη λήξη της μισθωτικής περιόδου **ο επενδυτής αποκτά την κυριότητα του παγίου έναντι προσυμφωνημένου (συνήθως συμβολικού) τιμήματος**. Η απόκτηση του ακινήτου είναι **απαλλαγμένη από το φόρο μεταβίβασης**. Ο επενδυτής **προστατεύεται από την τεχνολογική απαξίωση** του εξοπλισμού του, τον οποίο μπορεί να ανανεώνει χωρίς να δεσμεύει τα διαθέσιμα κεφάλαιά του. **Βελτιώνεται η εικόνα του ισολογισμού** της επιχείρησης και της κεφαλαιακής της διάρθρωσης.

Μειονεκτήματα του Leasing

Ως μειονεκτήματα μπορούμε να αναφέρουμε τα ακόλουθα :

Το υψηλό ονομαστικό κόστος της χρηματοδότησης μέσω Leasing συγκριτικά με τις άλλες μορφές χρηματοδότησης. Σε πολλές περιπτώσεις, οι Εταιρείες Leasing με τη διατήρηση της νομικής κυριότητας του εξοπλισμού και για την παρακολούθηση της τύχης του **παρεμβαίνουν σε οικονομικά και διαχειριστικά θέματα της μισθώτριας εταιρείας**.

Ο μισθωτής χάνει την υπολειμματική αξία του εξοπλισμού, γιατί όταν λήξει η σύμβαση πρέπει να επιστρέψει τον εξοπλισμό ή να κάνει νέες διαπραγματεύσεις. Η χρηματοδοτική μίσθωση, λόγω του σχετικά υψηλού κόστους είναι κατάλληλη για μεσομακροπρόθεσμες και όχι βραχυπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις.

Όταν ένα μεγάλο μέρος του εξοπλισμού της μισθώτριας επιχείρησης στηρίζεται στη χρηματοδοτική μίσθωση τότε, παρά την βελτίωση του δείκτη δανειακής επιβάρυνσης, μπορεί να εκδηλωθεί δισταγμός εκ μέρους των τραπεζών για χρηματοδότηση της επιχείρησης και επιπλέον **ο εξοπλισμός αυτός δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για εμπράγματα εξασφάλιση** σε περίπτωση δανεισμού.

5.1.4 Venture Capital

Έννοια και Σκοπός των Εταιρειών Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών (ΕΚΕΣ) –Venture Capital.

Οι Εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών (ΕΚΕΣ) γνωστές ως Venture Capital, είναι χρηματοπιστωτικές Εταιρείες που έχουν στόχο τη χορήγηση κεφαλαίων σε επιχειρήσεις μέσω της συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο των επιχειρήσεων είτε με τη συμμετοχή τους σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της επιχείρησης ή και με εξαγορά μετοχών ή υπό μορφή μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου.

Τα επενδύσιμα κεφάλαια ονομάζονται κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών. Σκοπός των Venture Capital είναι η προώθηση και υλοποίηση επενδύσεων με την ίδρυση ή τη συμμετοχή τους σε νέες εταιρείες οι οποίες δεν έχουν την δυνατότητα ή δεν επιθυμούν να αντλήσουν κεφάλαια από άλλες πηγές χρηματοδότησης.

Οι επενδύσεις τους είναι κατά κανόνα μακροπρόθεσμες και η συμμετοχή τους ρευστοποιείται σε προκαθορισμένο χρόνο και με προσυμφωνημένο τρόπο, αντλώντας κέρδη από την υπεραξία των μετοχών που δημιουργήθηκε κατά την παραμονή τους στην εταιρεία.

Έτσι ενδιαφέρονται για την αύξηση της κερδοφορίας και την αξία της χρηματοδοτούμενης επιχείρησης χωρίς όμως ο έλεγχος των μετοχών ή η κατοχή της πλειοψηφίας αυτών να αποτελεί τον κύριο στόχο τους.

Η χρηματοδότηση μπορεί να αρχίσει από τα αρχικά στάδια ανάπτυξης της επιχείρησης και να φθάσει στη φάση όπου από μόνη της η επιχείρηση θα είναι σε θέση να αντλήσει κεφάλαια από τις παραδοσιακές πηγές χρηματοδότησης όπως, τράπεζες και χρηματιστήριο.

Πλεονεκτήματα-μειονεκτήματα του Venture Capital

Η συμμετοχή των εταιρειών Venture Capital έχει τα ακόλουθα πλεονεκτήματα την επιχείρηση: Η χρηματοδότηση της επιχείρησης με κεφάλαια που θα ήταν δύσκολο να αντλήσει η επιχείρηση διαφορετικά.

Η βελτίωση της σχέσης ιδίων προς ξένα κεφάλαια. Επακόλουθου αυτού είναι η δυνατότητα στην εταιρεία μεγαλύτερης πρόσβασης και με χαμηλότερο κόστος στο τραπεζικό σύστημα.

Το αυξημένο κύρος που προδίδεται στην εταιρεία λόγω της συμμετοχής ενός θεσμικού επενδυτή. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό σε επιχειρήσεις που προετοιμάζονται να εισαχθούν στο Χρηματιστήριο, διότι η συμμετοχή της εταιρείας Venture Capital συντελεί στη βελτίωση των στοιχείων του ισολογισμού και τη συστηματική αύξηση της κερδοφορίας και της αξίας της επιχείρησης.

Απόκτηση τεχνογνωσίας με τη συμμετοχή της εταιρείας Venture Capital στην οργάνωση και λειτουργία της επιχείρησης και ιδιαίτερα για μια νεοσύστατη ή μικρομεσαία, με ελάχιστες γνώσεις των μελών της σε εξειδικευμένα οργανωτικά θέματα.

Οι εταιρείες Venture Capital, παρέχουν ενεργητική υποστήριξη σε χρηματοοικονομικά και σε επιχειρηματικά θέματα. Επιπλέον προχωρούν στην παροχή στρατηγικών συμβουλών σε ότι αφορά στις επεκτατικές κινήσεις στις οποίες επιθυμούν να

προχωρήσουν οι αναπτυσσόμενες εταιρείες. Η υποστήριξη αυτή, έχει ως σκοπό τη βέλτιστη δυνατή αξιοποίηση του δυναμισμού και των πλεονεκτημάτων των εταιρειών που χρηματοδοτούνται.

Η συμμετοχή των εταιρειών Venture Capital έχει τα ακόλουθα μειονεκτήματα στην επιχείρηση: Η ανάμειξη σε οργανωτικά θέματα της επιχείρησης από την Venture Capital. Η παραχώρηση μέρους της εταιρείας με την πώληση μεριδίου αυτής. Η συνέπεια αυτή πάντως μπορεί να μειωθεί ή να εξαιρεθεί με την επαναγορά του μετοχικού μεριδίου από τους επιχειρηματίες.

5.2 Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών & Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων

Σχήματα Εγγύησης Δανείων στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα η πρώτη προσπάθεια εγγυοδοσίας, τα τελευταία έτη έγινε με το Β' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (Β' ΚΠΣ) και ειδικότερα μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος Βιομηχανίας.

Στο πλαίσιο του προγράμματος αυτού υπήρξε πρόβλεψη δημιουργίας του Θεσμού των Εταιρειών Αμοιβαίων Εγγυήσεων με χρηματοδότηση 70% του Δημοσίου και 30% των ιδιωτών, ειδικότερα των πιστωτικών ιδρυμάτων και των φορέων των Μ.Μ.Ε. (βιοτεχνικά, εμπορικά επιμελητήρια).

Το σχήμα προέβλεπε την ύπαρξη Εταιρειών Αμοιβαίων Εγγυήσεων, μια για κάθε περιφέρεια, το μετοχικό κεφάλαιο των οποίων θα συμμετείχε η ΕΤΒΑ, ο ΕΟΜΜΕΧ, ως εκπρόσωποι του Δημοσίου, και οι ιδιώτες φορείς. Το σχήμα των Εταιρειών Αμοιβαίων Επιχειρήσεων αντικαταστάθηκε το 2003 από το νέο σχήμα που είναι το Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων (Τ.Ε.Μ.Π.Μ.Ε).

Η δημιουργία του Τ.Ε.Μ.Π.Μ.Ε. εντάχθηκε στο Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (Γ' ΚΠΣ) και ειδικότερα στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητας

(Ε.Π.Α.Ν.). Αυτό σημαίνει ότι λειτουργεί με την ισχυρή χρηματοδοτική υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση συμμετέχει στο 67% του μετοχικού κεφαλαίου της Τ.Ε.Μ.Π.Μ.Ε. Α.Ε. και το ελληνικό δημόσιο με 33%. Το Τ.Ε.Μ.Π.Μ.Ε. είναι ανώνυμη εταιρεία με αρχικό μετοχικό κεφάλαιο 100εκατομ. Ευρώ που διπλασιάστηκε το Δεκέμβριο του 2004 ανερχόμενο σε 240εκατ. Ευρώ. **Έχει σκοπό να διευκολύνει την πρόσβαση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην χρηματοπιστωτική αγορά, λειτουργώντας ως ένας κρίκος μεταξύ μικρομεσαίας επιχείρησης και τράπεζας.**

Έτσι, διευκολύνει και τις δύο πλευρές αναλαμβάνοντας ένα μεγάλο μέρος από τον επιχειρηματικό κίνδυνο και από το δάνειο. Από την μία προσφέρει στον επιχειρηματία εγγυητική κάλυψη και από την άλλη παρέχει στην τράπεζα ασφάλεια, ακόμη και σε δάνεια υψηλού κινδύνου.

Στόχος του Ταμείου Εγγυοδοσίας είναι η προώθηση υγιών, ελπιδοφόρων και οικονομικά βιώσιμων επιχειρήσεων και επιχειρηματιών, ώστε να υπάρξει ισόρροπη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη στην χώρα μας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ. ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ, ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΒΙΩΣΗ

6.1 Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις και Καινοτομία

Η καινοτομία μπορεί να έχει πολλές, διαφορετικές έννοιες και σημασίες. Ίσως ένα καινούργιο προϊόν ή μια καινούργια χρήση υπάρχοντος προϊόντος ή ακόμα και μια διαφορετική μέθοδος παραγωγής που θα μειώσει το κόστος.

Αυτού του είδους οι καινοτομικές παρεμβάσεις είναι αυτές που φαίνονται άμεσα ή έμμεσα στον καταναλωτή. Καινοτομική όμως μπορεί να είναι και η οργάνωση, η μέθοδος διοίκησης και η κουλτούρα της επιχείρησης.

6.1.1 Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις και μέθοδοι διοίκησης

Σε αυτήν την περίπτωση οι συνέπειες είναι θετικές πρώτα για τον ίδιο τον οργανισμό και μακροπρόθεσμα περνούν και στους καταναλωτές, βελτιώνοντας πάνω απ' όλα την εικόνα μιας επιχείρησης.

Αν η συνολική λειτουργία αλλάξει προς το καλύτερο, τότε αυτό θα επιφέρει ικανοποίηση, αρμονία, αλλά και απόδοση. Η απόδοση με τη σειρά της συνεπάγεται με αποτελεσματικότητα και παραγωγικότητα. Το κέρδος δηλαδή δεν είναι μόνο ψυχολογικό, αλλά και πρακτικό, επιχειρηματικό, το οποίο θα μπορούσε να μεταφραστεί σε καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών των πελατών ή ακόμα και σε διεύρυνση της αγοράς στόχου (target group)

Όλα τα προαναφερθέντα έχουν άμεση σχετικά επίδραση σε μια επιχείρηση. Σε βάθος χρόνου όμως κρίνεται και η μακροπρόθεσμη επιβίωσή της. Είναι ευρέως γνωστό και απόλυτα κατανοητό ότι μόνο όσοι οργανισμοί μπορούν και προσαρμόζονται στις εξελίξεις έχουν αυξημένες πιθανότητες βιωσιμότητας.

Μια επιχείρηση για να μπορέσει να επιβιώσει πρέπει να μεταλλαχθεί σε μια ξεχωριστή αυτόνομη οντότητα, αποδεσμευμένη από πρόσωπα, το αντίθετο δηλαδή απ' ότι συμβαίνει συνήθως στην Ελλάδα.

Το σύνηθες για τα εγχώρια δεδομένα είναι μικρές επιχειρήσεις που εξαρτώνται από την ύπαρξη του ιδρυτή/ιδιοκτήτη τους. Όταν αυτός πάψει να υπάρχει μέσα στην επιχείρηση τότε παύει και η ίδια τη λειτουργία της.

Τι πρέπει να γίνει για να "απογαλακτιστεί" από τον ιδρυτή της μια επιχείρηση; Πρέπει να γίνει ένας αυτόνομος οργανισμός ο οποίος θα λειτουργεί βάσει διαδικασιών και συστημάτων, ανεξάρτητα από τα άτομα που θα τα διαχειρίζονται κάθε φορά, είτε πρόκειται για τον διευθύνοντα σύμβουλο είτε για του υπόλοιπους εργαζόμενους.

Αυτό που παρατηρούμε όμως είναι ότι ο κάθε ένας μέσα σε μια επιχείρηση δημιουργεί το δικό του σύστημα το οποίο μόνο ο ίδιος ξέρει πώς να το λειτουργεί, με αποτέλεσμα κατά την απουσία του να προκαλείται το χάος και να χάνεται χρόνος π.χ. στα τηλεφωνήματα, δίνοντας κατευθύνσεις σε όσους έχουν μείνει στο "πόδι" του.

Όταν βέβαια μιλάμε για ένα σύστημα που θα λειτουργεί "μόνο" του, δεν εννοούμε για μια στατική κατάσταση, μια δύσκαμπτη τυπολατρική οργάνωση. Μιλάμε για ένα σύστημα δυναμικό το οποίο θα μπορεί να προσαρμόζεται και να εξελίσσεται ανάλογα με τις απαιτήσεις τους περιβάλλοντος και της αγοράς.

Αυτή η εξέλιξη θα είναι στην ευθύνη των εργαζομένων, όλων των ιεραρχικών βαθμίδων, που θα λειτουργούν την επιχείρηση σε κάθε χρονική στιγμή. Για τα ελληνικά δεδομένα, λοιπόν, είναι μια καινοτομική προσέγγιση η «αυτο-οργάνωση» μιας επιχείρησης που δε θα επηρεάζεται από τις όποιες απουσίες ή μετακινήσεις του προσωπικού ή ακόμα και του ιδρυτή/ιδιοκτήτη της.

Το σύστημα και οι διαδικασίες θα είναι με σαφήνεια καθορισμένα και θα περιμένουν το επόμενο άτομο που θα τα αναλάβει και πιθανόν θα τα βελτιώσει. Ένα τέτοιο σύστημα έχει μια διπλή κατάσταση, από τη μια είναι σταθερό και από την άλλη δυναμικό.

Αυτό σημαίνει πως υπάρχει η απαιτούμενη προσωρινή σταθερότητα, ενώ αυτή η προσωρινότητα οδηγεί και στη δυναμική μετάλλαξη, ανάλογα με τις ανάγκες που παρουσιάζονται.

Η σταθερότητα δηλαδή εκ των πραγμάτων δε διαρκεί για πάντα ή, αλλιώς, δεν είναι αρκετή ώστε να ανταποκρίνεται για πάντα στο περιβάλλον. Για να πετύχει όμως ένα τέτοιο σύστημα πρέπει να υπάρχει άσπρη αρμονία και συνεργασία από τα άτομα που αποτελούν το ανθρώπινο δυναμικό της επιχείρησης σε κάθε δεδομένη χρονική περίοδο.

Η θεωρία της πολυπλοκότητας στη διοίκηση προτείνει πως ένα πολύπλοκο σύστημα, όπως είναι μια επιχείρηση, μπορεί να αυτο-οργανώνεται. Οι μονάδες δηλαδή που αποτελούν αυτόν τον οργανισμό θα φθάσουν από μόνες τους, δίχως καθοδήγηση, σε μια αρμονία που θα οδηγήσει στην επίτευξη ενός κοινού σκοπού.

Αυτό φυσικά δε σημαίνει πως πρέπει να εκλείψει η διοίκηση. Οι στόχοι και οι κατευθύνσεις πρέπει να καθορίζονται, αλλά και οι εργαζόμενοι θα πρέπει να έχουν ικανή αυτονομία ώστε να συνδυάζονται και να προσαρμόζονται ανάλογα, αξιοποιώντας στο έπακρο τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους.

Μια διοικητική, λοιπόν, καινοτομία θα μπορούσε να βοηθήσει μια επιχείρηση να επιβιώσει στο χρόνο. Να εφαρμοσθούν, δηλαδή, νέα συστήματα που θα δημιουργήσουν έναν ζωντανό οργανισμό που βρίσκει τρόπους να αυτο-οργανώνεται και κατά συνέπεια να προσαρμόζεται και να εξελίσσεται, το οποίο είναι και το ζητούμενο για την επιβίωση.

Και όλα αυτά θα πρέπει να στηρίζονται σε κάποιες γενικές βάσεις, διαδικασίες και κατευθύνσεις οι οποίες θα προστατεύουν κατά κάποιο τρόπο αυτήν την αυτονομία και δε θα την αφήνουν να παρασύρεται προς το χάος.

Για να γίνουν όλα τα παραπάνω και να εφαρμοσθούν με επιτυχία, χρειάζεται να δημιουργηθεί και η ανάλογη κουλτούρα που θα στηρίζει την πρωτοβουλία και τις υποστηρικτικές συμπεριφορές.

Τα κανάλια επικοινωνίας θα πρέπει να είναι ανοιχτά και προς όλες τις ιεραρχικές κατευθύνσεις, με τις πληροφορίες και τις γνώσεις να διακινούνται ελεύθερα. Η πίστη στον ανθρώπινο παράγοντα θα πρέπει να αποκτήσει νέα σημασία και εξέχουσα θέση στη διοικητική προσέγγιση. Άλλωστε, τις καλύτερες διαδικασίες να έχουμε δημιουργήσει, μέσα στο καλύτερο σύστημα, οι άνθρωποι είναι τελικά αυτοί που τις εφαρμόζουν.

Μια τέτοια διοικητική πρακτική που θα παρέχει την απαραίτητη αυτονομία στις αποφάσεις δε θα μπορέσει να πετύχει αν η συνεργασία μεταξύ των ατόμων δεν είναι αρμονική.

Αυτό σημαίνει πως χρειάζεται να χτιστούν σχέσεις εμπιστοσύνης και κατανόησης. Επίσης, είναι βέβαιο πως για να πετύχει ένα τέτοιο καινοτομικό σύστημα, θα πρέπει και

τα ίδια τα άτομα που το αποτελούν να είναι ικανά και να θέλουν να πετύχει, να έχουν δηλαδή εσωτερική παρακίνηση.

Άρα, σημαντικό κομμάτι ανήκει, πέρα από την εκπαίδευση στα νέα δεδομένα, και στην επιλογή των κατάλληλων προσώπων που θα πλαισιώσουν μια τέτοια προσέγγιση.

Για να ανακεφαλαιώσω, η καινοτομία, σε όποια διάσταση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και αν εμφανισθεί, συνεπάγεται αυξημένες πιθανότητες επιβίωσης, διότι υπονοεί προσαρμογή στις αλλαγές της αγοράς και του ευρύτερου περιβάλλοντος, άρα μια κατάσταση δυναμικής εξέλιξης και όχι παθητικής στασιμότητας.

Η καινοτομία αυτή θα πρέπει να εφαρμοσθεί και στο διοικητικό τομέα, προσαρμοζόμενος κι αυτός στις εξελίξεις της εποχής. Μια επιχείρηση χρειάζεται να μεταλλαχθεί στις παρακάτω τέσσερις βασικές διαστάσεις:

- Να αποκτήσει δική της οντότητα.
- Να μην είναι προσωποκεντρική
- Να έχει καθορισμένες διαδικασίες και, παράλληλα, δυναμική προσαρμογής
- Να παρέχει αυτονομία στα άτομα που την αποτελούν

Θα μπορούσαν να ειπωθούν κι άλλες διαστάσεις ή με διαφορετικό τρόπο και να παρουσιαστούν διαφορετικές απόψεις και προσεγγίσεις, αλλά είναι τέσσερις βασικές προϋποθέσεις οι οποίες θα ήταν δυνατό να δώσουν ένα νέο χαρακτήρα στην ύπαρξη μιας επιχείρησης. Θα μπορούσαν να της δώσουν τη δυνατότητα να συνεχίζει στο χρόνο αποδοτικά και αποτελεσματικά.

6.2 Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις και επίπεδα οργάνωσης

Οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις δεν έχουν συνήθως το επίπεδο οργάνωσης και τυποποίησης που συναντάμε σε μεγαλύτερες επιχειρήσεις και οργανισμούς. Αυτό **μπορεί να οφείλεται στην έλλειψη διοικητικής γνώσης, αλλά και στην ίδια τη φύση της ασχολίας τους.**

Αυτό που συμβαίνει συνήθως είναι κάποιος που έχει τις απαραίτητες τεχνικές γνώσεις πάνω σε ένα επάγγελμα να γίνεται παράλληλα και επιχειρηματίας. Αυτοί οι επιχειρηματίες, όμως, μπορεί να γνωρίζουν άψογα το αντικείμενο εργασίας τους, αλλά

υστερούν σε γνώσεις διοικητικές και δεν ασχολούνται ιδιαίτερα με το κομμάτι της οργάνωσης.

Πολλές φορές, η έλλειψη τυποποίησης των διαδικασιών οφείλεται και στις ιδιαιτερότητες του ίδιου του αντικειμένου ασχολίας της επιχείρησης, όπου τα δεδομένα είναι ρευστά και πρέπει συνεχώς να προσαρμόζεται στις απαιτήσεις της αγοράς.

Ένας άλλος παράγοντας είναι και ο οικονομικός. Δηλαδή, **πολλές Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις δεν έχουν τη δυνατότητα να στηρίζουν μια τυποποιημένη οργάνωση** γιατί αυτό θα απαιτούσε, ίσως, μεγαλύτερη επένδυση σε προσωπικό και εξοπλισμό.

Έτσι, παρατηρούμε το φαινόμενο να υπάρχει υπερφόρτωση αρμοδιοτήτων, ακόμα και ασάφεια ρόλων, όπου οι εργαζόμενοι μπορεί να μην έχουν σταθερές αρμοδιότητες. Συχνά αναλαμβάνουν επιπλέον εργασίες, λόγω έλλειψης προσωπικού, ή αναλαμβάνουν εκ περιτροπής κάποιες αρμοδιότητες με τους συναδέλφους τους.

Όλα αυτά όμως **δεν είναι απαραίτητα μειονέκτημα**. Μια τυποποιημένη οργάνωση εξασφαλίζει τη σταθερότητα και την αποφυγή των συγκρούσεων, αφού ο καθένας γνωρίζει ακριβώς τις αρμοδιότητές του και το τι διαδικασίες πρέπει να ακολουθήσει.

Η έλλειψη τυποποίησης όμως δίνει και το πλεονέκτημα της ευελιξίας και της άμεσης ανταπόκρισης στις επιταγές της αγοράς και του ευρύτερου επιχειρησιακού περιβάλλοντος.

Όπως και να έχει, για να μπορέσει να ανταπεξέλθει μια επιχείρηση σε ένα ασταθές περιβάλλον, με συνεχώς μεταβαλλόμενα δεδομένα και απαιτήσεις, και για να μπορέσει να προσαρμόζεται με επιτυχία, **πρέπει οι ανθρώπινες μονάδες που την αποτελούν να έχουν την ικανότητα να συνεργάζονται και να συντονίζονται αποδοτικά και αποτελεσματικά.**

Όταν εργαζόμαστε σε ένα περιβάλλον όπου οι ρόλοι και οι διαδικασίες είναι ρευστά, το κλειδί για να μπορέσουμε να συνεργαστούμε με τους συναδέλφους μας (σε οποιοδήποτε ιεραρχικό επίπεδο) είναι η **σωστή επικοινωνία**, η οποία πρέπει να βασίζεται στην αλληλοϋποστήριξη και στην αλληλοκατανόηση.

Το να μπορούμε να διαχειριζόμαστε τους ανθρώπους γύρω μας, με σκοπό να συνεργαζόμαστε καλύτερα, είναι μια ικανότητα που μπορούμε να την αναπτύξουμε. Οι επιχειρηματίες που είναι συνήθως και οι διαχειριστές της εταιρίας τους, **πρέπει να καλλιεργήσουν ένα κλίμα που στηρίζει την ευελιξία μέσα από την ομαδική εργασία.**

Αυτό μπορούν να το καταφέρουν παρέχοντας στους υφισταμένους τους τις απαραίτητες **πληροφορίες** και την αυτονομία να λειτουργούν μόνοι τους, στα πλαίσια πάντα των σκοπών της επιχείρησης.

Μπορούν να τους εκπαιδύσουν να συνεργάζονται, **δημιουργώντας την ανάλογη κουλτούρα ομαδικής εργασίας**, μια κουλτούρα που θα πρέπει να διδάξουν δίνοντας οι ίδιοι το παράδειγμα.

Με άλλα λόγια, αν αναπτύξουμε την ικανότητα να μπορούμε να συνεννοούμαστε μεταξύ μας, **θα είμαστε σε θέση να ανταπεξέλθουμε στις ξαφνικές αλλαγές και σε διάφορες αντιξοότητες, δίχως να συγκρουόμαστε.** Αυτό θα εξασφαλίσει την ομαλή ροή των εργασιών, την άμεση ανταπόκριση και προσαρμογή και τελικά την υψηλή απόδοση.

Τέλος, αυτοί οι παράγοντες συντελούν σε ένα θετικό εργασιακό κλίμα, στην ψυχική ηρεμία των εργαζομένων και στην αύξηση της εργασιακής τους απόδοσης και ικανοποίησης, που με τη σειρά τους επηρεάζουν θετικά και την ικανοποίηση των καταναλωτών.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1.

Η κύρια ευθύνη των τραπεζών είναι η ορθή διαχείριση των κεφαλαίων τους που προέρχονται από τους καταθέτες και τους μετόχους τους. Η χρηματοδότηση των επιχειρήσεων εκθέτει τα κεφάλαια αυτά σε κινδύνους. Η ανάπτυξη συστημάτων μέτρησης της πιστοληπτικής ικανότητας των επιχειρήσεων καθιστά τον κίνδυνο αυτό μετρήσιμο και συνεπώς ελέγξιμο. Η εφαρμογή ποιοτικών και ποσοτικών κριτηρίων έχει ως σκοπό την πρόβλεψη της κατάστασης της επιχείρησης στο μέλλον ούτως ώστε να αποφεύγεται η υπερβολική ανάληψη κινδύνου με τις αρνητικές συνέπειες για την τράπεζα και τα στελέχη της, τους καταθέτες και τους μετόχους αλλά και για την ίδια την κοινωνία.

2.

Συνεχή αναβάθμιση της ποιότητας και της ποσότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών, με πρώτη ένδειξη τη μείωση του κόστους δανεισμού λόγω κρίσης. Επίσης από τις αλλαγές του περιβάλλοντος αναδύθηκε η ανάγκη υιοθέτησης μεθόδων μέτρησης και αντιμετώπισης των πιστωτικών, λειτουργικών και συστημικών κινδύνων, αφού το ύψος των κεφαλαιακών απαιτήσεων είναι συνάρτηση του ύψους των κινδύνων με τους οποίους τα πιστωτικά ιδρύματα έρχονται αντιμέτωπα. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι οι ελληνικές τράπεζες αλλάζουν πλέον τους επιχειρηματικούς τους στόχους αλλά και πλευρή. Έτσι δεν επικεντρώνονται αποκλειστικά στην αύξηση των λειτουργικών κερδών αλλά υιοθετούν πλέον μία ενεργητική εξέταση των αναληφθέντων κινδύνων σε σχέση με την προσδοκώμενη απόδοση των επενδύσεων.

3.

Μια άμεση συνέπεια από την εφαρμογή των κανόνων της Βασιλείας II, είναι ότι οι πολύ μικρές και οι μικρές επιχειρήσεις, που αποτελούν σημαντικό μέγεθος για την ελληνική οικονομία, τυγχάνουν ευνοϊκότερης αντιμετώπισης, αφού εντάσσονται στην κατηγορία της λιανικής τραπεζικής και έχουν μικρότερους συντελεστές κεφαλαιακής δέσμευσης. Έγινε επίσης κατανοητό ότι οι τράπεζες στην προσπάθειά τους να

επιβιώσουν στο έντονα ανταγωνιστικό περιβάλλον και να μετριάσουν τον κίνδυνο άρχισαν να αλλάζουν την πολιτική τους και να στρέφονται στο κυνήγι των πωλήσεων για αποδοτικούς πελάτες. Στην προσπάθειά τους αυτή αναζητούν πρώτα την ύπαρξη θετικών ταμειακών ροών και έπειτα τη λήψη εγγυήσεων.

4.

Οι επιχειρηματικοί πελάτες αποτελούν κρίσιμο για την τράπεζα παράγοντα αφού όπως αναφέραμε έχουν συνεχείς και έντονες συναλλαγές και μάλιστα σε μεγάλο φάσμα εργασιών της τραπεζικής δραστηριότητας. Αντιλαμβανόμενοι μάλιστα το ενδιαφέρον που παρουσιάζουν για τις τράπεζες, απαιτούν τις περισσότερες φορές ειδική μεταχείριση και χαρακτηριστικά θα μπορούσαμε να πούμε ότι το κυρίαρχο στοιχείο της συναλλακτικής σχέσης είναι η διαπραγμάτευση. Ταυτόχρονα ο κίνδυνος που αναλαμβάνουν οι τράπεζες είναι μεγαλύτερος, σε σχέση με τη λιανική τραπεζική καθώς τα χορηγούμενα ποσά είναι υψηλά αποτελώντας το σημαντικότερο μέρος των απαιτήσεων μιας Τράπεζας.

5.

Η χρήση διαδικασιών για τη μέτρηση του πιστωτικού κινδύνου είναι εξάλλου αναγκαία για τις τράπεζες, εξαιτίας κυρίως των κανόνων για την κεφαλαιακή επάρκεια που θέτει η Επιτροπή της Βασιλείας. Όσον αφορά στην ανάλυση και διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου, αυτή είναι συνάρτηση πολλών παραμέτρων όπως η οικονομική κατάσταση του δανειολήπτη, η αξία του δανείου, του τρόπου αποπληρωμής του, της διάρκειας και των τεχνικών μείωσης του πιστωτικού κινδύνου.

6.

Η παρατεταμένη ύφεση, που επιδεινώνεται από τα μέτρα λιτότητας και την καθυστέρηση των απαραίτητων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, έχει πλήξει σοβαρά τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις και μάλιστα σε δυσανάλογα μεγαλύτερο βαθμό από τις μεγάλες επιχειρήσεις. Επίσης, πολλά φορολογικά κίνητρα και/ή απαλλαγές που υπήρχαν για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, σήμερα έχουν καταργηθεί.

7.

Τα αποτελέσματα της κρίσης οδήγησαν την κυβέρνηση να προσαρμόσει το Εθνικό Σχέδιο για τη Στήριξη Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων (2010-13) και να ενισχύσει τα υφιστάμενα προγράμματα για τη στήριξη της αυτό απασχόλησης. Οι προσπάθειες για την προώθηση της αυτό απασχόλησης στοχεύουν σε συγκεκριμένες ομάδες, όπως οι νέοι, οι άνεργοι ή οι γυναίκες.

8.

Ωστόσο, σημειώνεται ότι έχουν ληφθεί μέτρα για την υποστήριξη των μικρών επιχειρήσεων, με τη δημιουργία μιας πιο ευέλικτης μορφής ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας (ΙΚΕ), η οποία μπορεί να αποτελείται από έναν μόνον εταίρο και να έχει ελάχιστη κεφαλαιακή εισφορά μόλις 1 ευρώ (σε σύγκριση με τα 4.500 ευρώ για τις άλλες εταιρείες περιορισμένης ευθύνης). Παρ' όλα αυτά, η εφαρμογή στην πράξη γίνεται με αργούς ρυθμούς, κυρίως επειδή εμπλέκονται διάφορα υπουργεία (Οικονομικών, Δικαιοσύνης και Διοικητικής Μεταρρύθμισης), καθώς και οι περιφερειακές αρχές.

9.

Εξάλλου, επισημαίνοντας τις ορθές πρακτικές που ακολουθεί η Ελλάδα για τη στήριξη των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, το πρόγραμμα «Ενίσχυση Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στους τομείς μεταποίησης, τουρισμού, εμπορίου-υπηρεσιών» που δρομολογήθηκε από το (πρώην ενιαίο) υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφοράς και Δικτύων με σκοπό να βοηθήσει τις υφιστάμενες και τις νέες μικρές επιχειρήσεις (και τις πολύ μικρές) να επενδύσουν στον τομέα της καινοτομίας και του περιβάλλοντος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

«ΜΙΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ»

Συγγραφείς: HowellsPeter - BainKeith
Μετάφραση: Βασίλα Α., Δασκαλάκης Π, Μιχάλα Τ.
Επιμέλεια: Παπαζαχαρίου Πέτρος
Έτος έκδοσης: 2009, Εκδόσεις Κριτική

«Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ»

Συγγραφείς: Προβόπουλος Γεώργιος, Καπόπουλος Παναγιώτης
Έτος έκδοσης: 2001, Εκδόσεις Κριτική.

«ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑ»

Συγγραφείς: Τριανταφυλλίδου Άννα – Γρώπα Ρουμπίνη – Κουκή Χαρά
Έτος έκδοσης: 2013, Εκδόσεις Σταμούλη

«ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ Γ' έκδοση (Αγορές-Προϊόντα-Κίνδυνοι)»

Συγγραφέας. Αγγελόπουλος Παναγιώτης
Εκδόσεις Σταμούλη. Έτος έκδοσης 2010

«ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΕΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ»

Συγγραφείς: David J. Storey, Francis J. Greene,
Ιωσήφ Χασσίδης , Ειρήνη Φαφαλιού
Μετάφραση: Σιδέρης Γιάννης
Εκδόσεις Κριτική, Έτος έκδοσης 2011

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

<http://www.icba.coop/co-operative-bank/what-is-a-co-operative-bank.html> <http://www.bankofkarditsa.gr/>

<http://www.alpha.gr/page/>

<http://www.piraeusbank.gr/el/idiotes>

<http://nbg.gr>

<http://www.chaniabank.gr/el/the-group/homepage.aspx>

<http://www.bankofgreece.gr/Pages/default.aspx>

http://portal.kathimerini.gr/4dcgi/_w_articles_kathextra_1_20/08/2007_200579

http://europa.eu/legislation_summaries

http://www.bankofgreece.gr/BoGDocuments/20-5_lioukas.pdf

<http://www.imegsevee.gr/>

<http://www.tovima.gr/finance/>

<http://www.Wikipedia.org>

<http://www.gsevee.gr/meletes/258-2013>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Η ΕΡΕΥΝΑ ΤΗΣ Ε.Ε. ΓΙΑ ΤΙΣ Μ.Μ.Ε. (ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ) ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ 2003-2010 SMALL AND MEDIUM SIZED PERFORMANCE REVIEW ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ SMALL BUSINESS ACT

Δείχνει ξεκάθαρα τις δυσμενείς συνθήκες που λειτουργεί η μικρομεσαία επιχειρηματικότητα στη χώρα μας.

Τα μεγαλύτερα αγκάθια, με βάση τα στοιχεία της έρευνας, είναι η γραφειοκρατία, η έλλειψη χρηματοδότησης αλλά και το δαιδαλώδες θεσμικό κανονιστικό και φορολογικό πλαίσιο, ενώ μεγάλες καθυστερήσεις καταγράφονται στις πληρωμές τόσο από το δημόσιο όσο και μεταξύ των επιχειρήσεων.

Η απάντηση στο μεγάλο δημοσιονομικό πρόβλημα της χώρας και την ύφεση δεν μπορεί να είναι άλλη από την επανεκκίνηση της οικονομικής και επενδυτικής δραστηριότητας των Μικρών και Μεσαίων επιχειρήσεων που αποτελούν την πραγματική οικονομία σε Ευρώπη και Ελλάδα.

Στην Ελλάδα, όμως, με τα επιβαλλόμενα μέτρα υπερφορολόγησης που συνεπάγονται αποψίλωση και συρρίκνωση των εισοδημάτων και της καταναλωτικής ζήτησης φαντάζει εξαιρετικά αμφίβολη η προοπτική της επενδυτικής δραστηριότητας και πρωτοβουλίας από τις Μικρές και Μεσαίες επιχειρήσεις, όπως άλλωστε επιβεβαιώνεται από την πολύ μικρή απορρόφηση των επενδυτικών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ.

Η σημαντικότερη διαφορά που προκύπτει από την έρευνα είναι ότι στην χώρα μας σε αντίθεση με την Ε.Ε. οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις όχι μόνο δεν εκτιμώνται, αλλά στοχοποιούνται από την κυβέρνηση ως αποκλειστικά υπεύθυνες για την φοροδιαφυγή,

τη διαφθορά των κρατικών ελεγκτικών μηχανισμών ακόμα και για τις συνέπειες της κρίσης χρέους. Κατά γενική ομολογία, οι Έλληνες Μικρομεσαίοι εκτός από αβοήθητοι νοιώθουν ανεπιθύμητοι στη χώρα τους.

Το ερώτημα πόσο ακόμα μπορούν να αντέξουν οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις στην Ελλάδα έχει απαντηθεί από την Τρόικα για το 2011, αφού σε πρόσφατη έκθεση εκτιμά ότι μέχρι τέλος του έτους με τα μέτρα που επιβάλλει θα κλείσει το 3,3% των Μικρομεσαίων δηλαδή επιπλέον 25.000 ελληνικές επιχειρήσεις με 135.000 απώλειες θέσεων εργασίας.

Την ίδια ώρα ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου ανακοίνωνε την στήριξη των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην Ευρώπη των 27 για την δημιουργία θέσεων εργασίας, χωρίς βέβαια να εξαιρεί την Ελλάδα.

Η δραματική επιδείνωση της οικονομικής ζωής των Ελλήνων θα διαρκέσει τουλάχιστον μια πενταετία με εξαιρετικά επώδυνες συνέπειες, αφού τα μέτρα της Τρόικας θα συνεχίσουν να δημιουργούν μέχρι το 2015 βαθιά ύφεση, λουκέτα και ανεργία.

Η αγωνία όλων των Μικρομεσαίων σήμερα είναι πώς θα αποφύγουν το λουκέτο, αλλά και εάν ακόμα επιβιώσουν είναι αμφίβολο εάν θα μπορέσουν τελικά να ανακάμψουν με τον εχθρικό τρόπο που αντιμετωπίζονται από τις φορολογικές εμπνεύσεις της κυβέρνησης και την ανύπαρκτη στήριξη των τραπεζών.

Στην Ελλάδα της Τρόικας η ψήφιση και η εφαρμογή του πολυνομοσχεδίου της 6ης δόσης με τα μέτρα εξοντωτικής υπερφορολόγησης, ανεξέλεγκτης μείωσης των εισοδημάτων και κατάργησης των θεσμών, ουσιαστικά επιβεβαιώνει το ραντεβού των Ελλήνων με την απόλυτη φτώχεια και των μικρομεσαίων με την οριστική πτώχευση.

Τέλος, το «κούρεμα» χρέους για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις σημαίνει μία παρατεταμένη περίοδο διακοπής δανειοδότησής τους, οδηγώντας τις σε νέες περιπέτειες ρευστότητας. Μετά το «κούρεμα» οι ελληνικές τράπεζες δεν θα μπορούν να στηρίξουν την αγορά με τραπεζικές εγγυήσεις, αφού δεν θα γίνονται αποδεκτές από τους οίκους του εξωτερικού είτε για εισαγωγές είτε για εξαγωγές.

Αυτό που διαφαίνεται ότι θα συμβεί στην ελληνική αγορά μετά το «κούρεμα» της τάξεως του 50% είναι μία άγνωστης χρονικής διάρκειας παραγωγική αδράνεια και ένα καθεστώς «επιχειρηματικής εφεδρείας».

Αναλυτικότερα οι άξονες της έρευνας

1. Στοιχεία για πλήθος επιχειρήσεων και την απασχόληση σε αυτές

- Η απασχόληση στις ελληνικές επιχειρήσεις είναι λίγο χαμηλότερα από το 110% σε Ελλάδα και Ε.Ε., ενώ οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις απασχολούν πάνω από το 85% του εργατικού δυναμικού (πολύ παραπάνω από τον Μ.Ο. της Ε.Ε.).
- Ο αριθμός των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην Ελλάδα με βάση το 100 ανέρχεται στο 93 έναντι 112 στην Ε.Ε., ενώ η προστιθέμενη αξία της Μικρομεσαίας Επιχείρησης στην Ελλάδα υποχωρεί συνεχώς όσο μειώνεται ο αριθμός των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και έχει πέσει στο 110 έναντι 120 στην Ε.Ε.
- Η συμμετοχή του κλάδου των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στη δημιουργία προστιθέμενης αξίας ανέρχεται στο 35.3% σε σχέση με το 21.8% των λοιπών χωρών της Ε.Ε.
- Συγκρίνοντας το 2003 με το 2010 οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις είναι λιγότερες κατά 30.000 με απώλεια 135.000 θέσεων εργασίας, ενώ συγκρίνοντας το 2010 με το 2011 έχουμε 68.000 λιγότερες Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις και άλλες 53.000 να βρίσκονται στο κόκκινο με αποτέλεσμα να είναι στα πρόθυρα να κατεβάσουν ρολά.
- Το εννιάμηνο του 2011 χάθηκαν 67.000 θέσεις εργασίας, ενώ οι απολύσεις έφτασαν τις 27.000, εμφανίζοντας αύξηση κατά 55%.
- Οι μεγάλες επιχειρήσεις δημιουργούν μόλις το 14% των θέσεων απασχόλησης στην Ελλάδα, ενώ ο αντίστοιχος Μ.Ο. της Ε.Ε. είναι 33%.
- Οι ελληνικές Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις απασχολούν κατά Μ.Ο. 2.9 άτομα, αριθμός αισθητά μικρότερος σε σχέση με τον Μ.Ο. της Ε.Ε., ο οποίος είναι 4.2 άτομα ανά επιχείρηση.
- Οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών στην Ελλάδα, σε όρους πλήθους επιχειρήσεων, είναι σαφώς μικρότερες από τον Μ.Ο. της Ε.Ε. (34% έναντι 44%). Τα ίδια περίπου δεδομένα με τα παραπάνω ισχύουν, αναφορικά με την απασχόληση και την προστιθέμενη αξία, και στον τομέα των υπηρεσιών.
- Από την άλλη πλευρά οι ελληνικές Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα του εμπορίου είναι αναλογικά περισσότερες από τον Μ.Ο. της Ε.Ε (42% έναντι 31%).

2. Φορολογικά στοιχεία

- Τα στοιχεία φορολόγησης των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην Ελλάδα δείχνουν ότι αθροιστικά από άμεσους και έμμεσους τακτικούς ετήσιους φόρους, αλλά και από αναδρομικές και έκτακτες εισφορές προκύπτει μία επιβάρυνση που κυμαίνεται από 48% έως 53% , ενώ στην Ε.Ε. η φορολογία δεν ξεπερνά το 33%. Αξίζει να επισημάνουμε ότι σε περίπτωση οφειλής του κράτους προς την επιχείρηση δεν υπάρχει δυνατότητα συμψηφισμού μεταξύ φορολογικών αξιώσεων του Δημοσίου και των επιχειρήσεων για ποσά άνω των 30.000 ευρώ.

3.Επιχειρηματικότητα

- Ενώ ο ρυθμός δημιουργίας των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην Ελλάδα είναι σχεδόν παρεμφερής με αυτόν του Μ.Ο. της Ε.Ε. (14% σε Ελλάδα και 12% σε Ε.Ε.), το μερίδιο των επιχειρηματιών που εκμεταλλεύτηκαν τις κατάλληλες ευκαιρίες για να ανοίξουν μία επιχείρηση είναι σαφώς υποδεέστερο από εκείνο του Μ.Ο. των χωρών της Ε.Ε. (39% σε σχέση με το 55%). Αυτό το στοιχείο υπονοεί πως ένα πολύ μεγάλο ποσοστό των Ελλήνων επιχειρηματιών έχουν οδηγηθεί στο άνοιγμα της επιχείρησής τους λόγω ανάγκης και έλλειψης άλλων εναλλακτικών – προοπτικών.
- Η προώθηση – διαφήμιση της επιχειρηματικότητας από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης είναι περιορισμένη στην Ελλάδα (34,5%) σε σχέση με τις λοιπές χώρες της Ε.Ε. (51,35%).

4. Προτεραιότητα στη Μικρή και Μεσαία επιχείρηση

- Παρόλο που το σύστημα έκδοσης αδειών και αδειοδοτήσεων στην Ελλάδα προσεγγίζει εκείνο του Μ.Ο. των χωρών της Ε.Ε. η επιβάρυνση από τις ισχύουσες κυβερνητικές ρυθμίσεις, η σχετική πολυπλοκότητα στο επικοινωνιακό κομμάτι και η ανεπαρκής έως ανύπαρκτη πρόοδος στην απλοποίηση των κανόνων και των διαδικασιών, τοποθετούν την Ελλάδα σε δυσμενή θέση σε σχέση με τις άλλες χώρες της Ε.Ε.

5. Κρατική – Διοικητική ανταπόκριση

- Οι ημέρες που απαιτούνται για να λειτουργήσει μια ελληνική επιχείρηση είναι 19 έναντι 14 στην Ε.Ε. και σε αυτό έχει βοηθήσει τον τελευταίο χρόνο η ενεργοποίηση του one stop shop στα επιμελητήρια.
- Το κόστος που είναι απαραίτητο να δημιουργηθεί ένα εταιρικό σχήμα φτάνει το 21% (ως προς το κατά κεφαλήν εισόδημα) έναντι 5,5% στην Ε.Ε.
- Η απαιτούμενη καταβολή ελάχιστου κεφαλαίου στην Ελλάδα είναι στο 22,3% (% ως προς το κατά κεφαλήν εισόδημα) έναντι 18,76% στον Μ.Ο. των χωρών της Ε.Ε.
- Το απαιτούμενο κόστος μεταβίβασης περιουσίας (% ως προς την περιουσιακή αξία) είναι 12,7% στην Ελλάδα σε αντίθεση με την Ε.Ε. όπου κυμαίνεται στο 4,68%.
- Για να κλείσει οριστικά μια επιχείρηση στην Ελλάδα χρειάζεται 2 χρόνια με κόστος περίπου 9% και είναι τα μόνα στοιχεία που ταυτίζονται με τον Μ.Ο. της Ε.Ε., με την προϋπόθεση ότι στην Ευρώπη ακολουθούν συγκεκριμένη πτωχευτική διαδικασία, ενώ στην Ελλάδα απλώς κατεβάζουν ρολά και συνεχίζουν να οφείλουν εισφορές με πρόστιμα και προσαυξήσεις επίχριστο.
- Η διαθεσιμότητα των 8 βασικών κρατικών υπηρεσιών, οι οποίες παρέχουν βοήθεια στις ελληνικές επιχειρήσεις μέσω της χρήσης του διαδικτύου (ηλεκτρονική εξυπηρέτηση των ελληνικών επιχειρήσεων), είναι αρκετά περιορισμένη στην πατρίδα μας σε σχέση με τις λοιπές χώρες της Ε.Ε. (62,5 έναντι 89,35).
- Σε αυτόν το τομέα η Ελλάδα καταγράφει τη χειρότερη επίδοση επί του συνόλου των χωρών της Ε.Ε. εξαιτίας κυρίως του υψηλού κόστους τόσο της έναρξης της λειτουργίας των επιχειρήσεων όσο και της μεταβίβασης των περιουσιακών στοιχείων αν και οι λοιποί δείκτες κυμαίνονται στο ίδιο επίπεδο με αυτό του Μ.Ο. των χωρών της Ε.Ε.

6. Κρατική ενίσχυση και κρατικές προμήθειες

- Ο μέσος όρος πληρωμής των επιχειρήσεων από το δημόσιο είναι 65 ημέρες έναντι 25 στην ΕΕ.
- Αναφορικά με την οικονομική σχέση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και του Κράτους το μερίδιο των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην συνολική αξία των κρατικών συμβολαίων είναι 31% στην Ελλάδα και 38% στην Ε.Ε., ενώ η ηλεκτρονική διαθεσιμότητα των προκηρύξεων κρατικών προμηθειών στην Ελλάδα

προσεγγίζει μόλις το 43%, ενώ στην ΕΕ το 73%. Τέλος, με βάση τα στοιχεία της έρευνας προκύπτει πως η κρατική βοήθεια προς τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις στην Ελλάδα είναι οριακά υψηλότερη (7,6%) από την Ε.Ε. (6,9%).

7. Πρόσβαση σε χρηματοδότηση

- Το ποσοστό μη επιτυχών αιτήσεων, από τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, για παροχή τραπεζικών δανείων ανέρχεται το 36% στην Ελλάδα, ενώ αντίθετα στις άλλες χώρες της Ε.Ε. το ποσοστό αυτό υπολογίζεται στο 23%.
- Ο Μ.Ο. εξόφλησης συναλλαγών μεταξύ επιχειρήσεων στην Ελλάδα είναι περίπου 107 ημέρες έναντι 54 ημερών στην Ε.Ε.
- Οι επενδύσεις υψηλού επιχειρηματικού ρίσκου είναι ιδιαίτερα περιορισμένες στην πατρίδα μας (0,002%) σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες (0,014%), ενώ τα πιστωτικά ιδρύματα διακατέχονται από μία έντονη επιφύλαξη στη χορήγηση δανείων προς τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (38% έναντι 30% στην Ε.Ε.)
- Το ποσοστό αξιοποίησης ευρωπαϊκών κονδυλίων για την δημιουργία και ενίσχυση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων είναι στην Ελλάδα μόλις 6% έναντι 22% στην Ε.Ε.

8. Ενιαία αγορά

- Η Ελλάδα είναι η πρώτη από τις χώρες της Ε.Ε., η οποία παρουσιάζει τόσο μεγάλη καθυστέρηση στην ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο των οδηγιών που ισχύουν στην Ε.Ε.. Η ενσωμάτωση των Κοινοτικών οδηγιών στην ελληνική νομοθεσία αργεί 5 φορές παραπάνω απ' ότι στο Μ.Ο. των χωρών της Ε.Ε., ενώ πολλές φορές αρκετές από αυτές τις κοινοτικές οδηγίες δεν ενσωματώνονται καθόλου στην εθνική νομοθεσία.

9. Δεξιότητες και Καινοτομία

- Αν και η γενική εικόνα της Ελλάδας στο συγκεκριμένο τομέα συμβαδίζει με αυτήν των υπολοίπων χωρών, υπάρχουν έντονες διακυμάνσεις και αποκλίσεις σε βασικούς δείκτες.

- Οι ελληνικές επιχειρήσεις είναι αρκετά δεκτικές στην προώθηση νέων μεθόδων marketing και στην εφαρμογή νέων καινοτόμων πρακτικών (51,29% επί του συνόλου των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων έναντι 39,09% στην Ε.Ε.) καθώς επίσης και στη βελτίωση των εσόδων από τις πωλήσεις τους μέσω υιοθέτησης νέων μεθόδων (26,65% έναντι 13,26%).
- Παρ' όλα αυτά σημαντική υστέρηση παρατηρείται σε εκείνους τους δείκτες που μετράνε το επίπεδο των δεξιοτήτων - ικανοτήτων καθώς οι ελληνικές επιχειρήσεις: δε συμμετέχουν σε χρηματοδοτούμενες από την Ε.Ε. έρευνες (9,77% έναντι 20,95%, σε πλήθος 100.000 επιχειρήσεων), δεν χρησιμοποιούν ευρέως το διαδίκτυο για την προώθηση των προϊόντων τους (8% έναντι 13%) και δεν πραγματοποιούν αγορές μέσω του διαδικτύου (10% των επιχειρήσεων έναντι 28% στην Ε.Ε.).
- Μεγάλη απόκλιση παρουσιάζεται και στην εκπαίδευση των εταιρειών και των υπαλλήλων τους (21% έναντι 58,48% ως προς το σύνολό τους), ενώ και ο ρυθμός συμμετοχής των εργαζομένων σε εκπαιδευτικά προγράμματα απόκτησης νέων δεξιοτήτων είναι εμφανώς χαμηλότερος από αυτόν των υπολοίπων χωρών της Ε.Ε. (4,7% σε σχέση με 12,62%).

10. Διεθνοποίηση

- Το μέσο κόστος που απαιτείται για εξαγωγή προϊόντων από τη χώρα μας διαμορφώνεται στα 1.153 δολάρια έναντι 1.043 στην Ε.Ε., ενώ ο απαιτούμενος χρόνος διεκπεραίωσης της διαδικασίας εκτιμάται σε 20 ημέρες έναντι 11,71 ημερών στην ΕΕ. με αριθμό συνοδευτικών εγγράφων 5 έναντι 4.
- Για τις εισαγωγές των προϊόντων το κόστος είναι 1.265 δολάρια έναντι 1.097,64 στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές με απαιτούμενο χρόνο 25 ημερών έναντι 12,35 και με απαραίτητα έγγραφα 6 έναντι 5,35.
- Και σε αυτόν το τομέα η Ελλάδα βρίσκεται πίσω σε σχέση με την Ε.Ε. και κρίνεται επιβεβλημένη η διεθνοποίηση της δραστηριότητας των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και η ενίσχυση των διεθνών εταιρικών συνεργασιών.

Βασικά Στοιχεία

Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην Ελλάδα σε σύγκριση με της Ε.Ε.

Πίνακας 1: ΜμΕ στην Ελλάδα – Βασικά στοιχεία									
	Αριθμός επιχειρήσεων			Απασχόληση			Προστιθέμενη αξία		
	Ελλάδα		Ε.Ε.27	Ελλάδα		Ε.Ε.27	Ελλάδα		Ε.Ε. 27
	Αριθμός	Μερίδιο	Μερίδιο	Αριθμός	Μερίδιο	Μερίδιο	Δις ευρώ	Μερίδιο	Μερίδιο
Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις	719.952	96,5%	92,1%	1.447.218	57,6%	29,8%	27	35,3%	21,6%
Μικρές	22.832	3,1%	6,6%	438.792	17,5%	20,4%	16	20,6%	18,9%
Μεσαίες	2.893	0,4%	1,1%	264.427	10,5%	16,8%	12	15,8%	17,9%
Μικρές και μεσαίες	745.677	99,9%	99,8%	2.150.438	85,6%	66,9%	55	71,7%	58,4%
Μεγάλες	563	0,1%	0,2%	362.055	14,4%	33,1%	22	28,3%	41,6%
Σύνολο	746.240	100,0%	100,0%	2.512.493	100,0%	100,0%	77	100,0%	100,0%

Τέλος εργασίας

